

A tisztviselő becsülete

Írta: Dr. Rácz Sándor

A törvényhozás a legutóbbi időben két, a tisztviselői kart és az ország közvéleményét erősen érdeklő törvényjavaslattal foglalkozott: a tisztviselői vagyon ellenőrzéséről szóló törvénnyel és a fizetések újbóli leszállításával. Az előbbit a parlament már megszavazta, az utóbbi egyelőre lekerült a napirendről. De mind a két kérdés olyan, hogy nem lehet elhaladni mellettük anélkül, hogy ezt a két kérdést be ne állítanók azokba a nagy összefüggésekbe, amelyek végeredményükben egy ország, egy társadalom mai egész strukturáját alkotják.

Egy bizonyos logikai összefüggés, vagy jobban mondva logikai lehetetlenség van ebben a két törvényben. Hogyan lehetséges az, hogy a tisztviselők fizetését állandóan és fokozatosan leszállítják, sőt újabb nagymérvű megcsorbitásnak vetik alá és ezen állandó fizetéscsökkenés dacára, a tisztviselői vagyon olymértékben emelkedik, hogy egy törvényt kell alkotni a vagyon eredetének ellenőrzéséről.

Ezt a kérdést mindenki felteszi magában, aki a dolgok közötti összefüggéseket keresi, de ha a kérdést nem tudja megoldani, úgy nem ő az oka, hanem az az abszurditás, amely mindkét törvényt eredményezte.

A törvénnyel olyasvalamit szoktak szabályozni, amely valamely társadalom általános jelenségévé válik. Egyes esetekre nem hoznak törvényt, sőt minden jogszilag gondolkodó és a jogrend fontosságát elismerő ember előtt kellemtelenek az úgynevezett alkalmi törvények.

Hát nálunk már annyira elhatalmasodtak a tisztviselői vagyonok és olyan gyanus azok eredete, hogy törvényt kell hozni a visszaélések kiküszöbölésére? Mi, akik nyitott szemmel járunk és benn vagyunk az élet forgatagában, azt látjuk, hogy a velünk együtt élő és az állami impériumot bármilyen részében gyakorló tisztviselők legnagyobb része földhözragadt, szegény koldus, aki az élet ezernyi gondjával küzdve, családját alig tudja eltartani, ha meg egy kis vagyon ura, úgy ez sem képvisel olyan jelentős értéket, hogy ehhez feltétlenül a tisztességtelen és törvényellenes megszerzés vélelme fűződjék. Mi azt látjuk, hogy az állami tisztviselők súlyosan el vannak adósodva és gondokkal terhelt, ma már alig képesek energiájukat annyira összehúzni, hogy a rájuk bízott feladatokat elvégezzék.

Lehet, hogy vannak ezen szabály alól is kivételek. Lehet, hogy vannak nagyállású tisztviselők, akik hivatali állásukból kifolyólag nagy vagyonokat gyűjtöttek össze. Kérdezzem azonban, lehetséges lesz-e ezen védett pozícióban lévő, nagybefolyású tisztviselőket olyan vizsgálatoknak alávetni, amelyek vagyonuk eredetének a jogtalanságát fogja eredményezni? A válasz csak az lehet, hogy nem, mint ahogy eddig sem és sehol a világon nem lehetett rászútni magas pozícióban lévő tisztviselőkre azt, hogy vagyonukat jogtalanul, törvényes hatalmuk felhasználásával, vagy pedig állásukban előtűnik megnyíló alkalmi konjunkturalis lehetőségekben szerezték.

Ha pedig már eleve is kizártnak látszik az, hogy a törvénynek eredménye legyen, ak-

Aradi interpelláció a Kamarában

Javaslat a külföldi fizetések öt évre való felfüggesztéséről -- Zelea Codreanu támadja Argetoianut -- Váratlanul félbeszakították a délutáni ülést

A városi adósságok konvertálását követelték a parlamentben

Az Aradi Közlöny bucuresti-i munkatársának telefonjelentése: A Kamara ma délelőtti ülésén Gregorovicu István dr. aradi képviselő a közlekedésügyi minisztert interpellálta meg az aradi vasútigazgatóságnál bevezetett protekciós rendszer ügyében. Juca liberális szerint a községi választói listák összeállítása politikai szempontból történt.

Titok egy fénykép körül

Teianu: Ezt a Viitorulból olvasta!

Juca: Önnek különösen nem szabadna közbeszólni!

Teianu: Ön mer beszélni? Amikor államtitkár voltam, naponta keresett fel különböző kijárással!

Franasovicu: A közoktatásügyi miniszteriumban politikai érdekek jutalmazására történnek kinevezések a jogügyi osztály vélelménye ellenére.

R. Ionescu: A liberálisok rendszere volt ez!

Franasovicu elővesz egy fényképet, amely egy kifogásolt kinevezést ábrázol.

Gusti közoktatásügyi miniszter: *Mondja, ön lopozott be a miniszteriumba és személyesen készítette a felvételt?*

Trandaf: A kormánypárt tisztán látja a helyzetet. A közoktatásügyi miniszteriumban a legtöbb magasrangú tisztviselő liberális, akik azt hiszik, hogy a kinevezéseket a miniszter akaratával szemben megakadályozhatják!

Modreanu javaslatot nyújtott be a külföldi tartozások szelvényeinek felfüggesztése érdekében.

Ionescu Botosani: Nevetségessé tesz bennünket!

Modreanu javasolja a külföldi fizetéseknek öt évre való felfüggesztését és az így rendelkezésre álló pénznek a hadifelszerelés kiegészítésére, valamint a tisztviselői és nyugdíjilletmények kifizetésére való fordítását. Kérte javaslatára a sürgősség megszavazását, amit azonban a többség elvetett.

kor kár volt vele elcsufítani tökéletlen törvényektől úgy is hemzsegtő törvénytárunkat. Akkor ismét hoztak egy törvényt, amely nem lesz alkalmazva, amely nem is alkalmazható és csak arra lesz jó, hogy a törvények komolyságába vetett hitet aláassa.

Van azonban az éremnek egy másik oldala és ez a külföld véleménye, amely figyelni szokta valamely állam törvényalkotásait és azoknak jellegéből, tendenciájából egy bizonyos következtetést von le az illető állam közállapotaira. Ez a külföld hallani fog erről a törvényről és miután abból indul ki, hogy a

Vagaunesca konzervatív a Schönburg-Waldenburg család által az állam ellen indított ki-sajátítási perről beszél, amelyet a földművelésügyi miniszterium hanyagsága folytán a kormány elvesztett és 13 millió lej helyett több mint százmilliót kell fizetni. Kérte a vonatkozó iratok kiadását. Leon lupista a szállók városi illetékének törlését kérte, majd folytatták a konverziós törvényjavaslat vitáját, amelyhez Ion Zelea-Codreanu szót hozza. Két órán át beszélt és támadta Argetoianut, akinek törvénye épp olyan cinikus, mint ő maga. Nem segít senkin, csak a panaszokat szaporítja és az uzsorának enged szabad teret.

A délutáni ülésen a tárgyalást hirtelen félbeszakították. Mivel a félbeszakítás okát az elnök nem közölte, a folyosókon sok szóbeszédet keltett az esemény és különösen az ellenzék körében volt emelkedett a hangulat és a kormány közeli távozásáról beszéltek. Csakhamar kiderült, hogy az ülést azért szakították meg, mert Mironescut telefonhoz hívták, más miniszter pedig nem volt a Kamarában és így nem lehetett a törvényjavaslatot tovább tárgyalni.

Madgearu referál Genfből

Mironescut Madgearu hívta fel Genfből és részletesen referált a pénzügyi bizottság ülésén történekről és tájékoztatta a pénzügyminisztert a népszövetségi körök hangulatáról, majd Maniu hívta telefonhoz, akit szintén részletesen informált.

Az ülés megnyitása után id. Zelea Codreanu folytatta délelőtti megkezdett beszédét, amit az elnök figyelmeztetésére be kellett fejeznie, mert túl hosszúra nyújtotta. Azzal fejezte be beszédét, hogyha a kormány nem tud megoldást, osszassa fel a parlamentet. Munteanu a városi adósságok konvertálását kérte. Turtureanu georgista, aki ma az utolsó szómonka volt a konverziós törvényjavaslatnak, szintén a városi adósságok rendezését kérte és nem fogadta el a törvényjavaslatot.

törvényhozás csak komoly indokból és általános jelenségek leküzdésére szavaz meg bizonyos törvényeket, azt fogja hinni, hogy ebben az országban minden tisztviselő inkorrekt és hogy a tisztviselői vagyonok nagyrésze a rájuk bízott hatalommal való visszaélésből ered. Sajnos, magunk állítottuk ki önmagunkról azt az erkölcsi bizonyítványt a törvény megszávalásával.

A tisztviselő fizetésének leszállítását nem szabad megszavazni semmi körülmények között. Nem lehet kívánni az állami apparátus kezelőitől azt, hogy ma is elbérük hányadát

Mindenki október 12-én utazik a hivatalos és olcsó „Filléres Gyorssal” Budapestre és Bécsbe

ismét leadják. Embertelen dolog felelősségteljes munkát kivánni attól, akinek részére az élet legminimálisabb szükségleteit sem tudjuk biztosítani. Embertelen dolog kivánni azt, hogy bírák elfogulatlanul és függetlenül töltsék be a mai erkölcsi zűllésben százszor fontosabb nemes feladatukat, ha az emberi sors problémáinak megoldása közben arra kell gondolniok, hogy tüzelőanyagra nincs pénz.

Sajnos, az állami költségvetés kereteit fenntartani nem tudjuk, de ennek a ténynek a megállapítása nem azt indokolja, hogy a mindezekért nem felelős állami tisztviselők fizetéseit leszállítsák, hanem azt kívánja, hogy a rendelkezésre álló egyéb módokon gondol-

kodjanak végre a felelős tényezők arról, hogy a világválság által nem indokolt nagy méretekben romlott le ennek az országnak egész gazdasági életszervezete tizenöt év alatt annyira, hogy a katasztrófa minden percben beállhat. Csak nagyvonalon lehet a problémákat orvosolni, azzal a helyes gazdasági politikával, amelynek szükségességét évek óta állandóan hangsúlyozzuk és amelynek legfőbb tanítétele az, hogy a rendelkezésre álló összes gazdasági erőforrásokat és az ország természetadta gazdagságát állítsuk be a felépítés szolgálatába. A szomorú csak az, hogy ilyen tárgyú törvényt egyet sem szavaztak meg a román parlamentben.

harcot hirdet a szélsőségek ellen és fennakarja tartani a jogrendet, amely nélkül munka és fejlődés el sem képzelhető.

Az utóbbi időben különböző jelszavakat hirdettek, amelyeket nem helyesel. Így például az *adómeztagságot hirdetik és az adómorált igyekeznek lerontani*. Biztosítani kell a termelő munkát és biztosítani a magyar nemzet vérkeringését, amely ugyszólván megállt. Le akar sujtani azokra, akik a nehéz helyzetet kiaknázva az uzsorások szerepét játsszák. Ő és barátai teljesen kidolgoztak egy programot és csak akkor vállalta a miniszterelnökséget, amikor belől megnyugodott abban, hogy nem a szerepekés vágya, ami hajtja. Tagadja, mintha külső befolyásra vállalta volna a kormányalakítást, amit saját akaratából tett. Természetes, azonban, hogy az egységes párttal karöltve kíván dolgozni. Az új generáció munkása ő, — mondotta Gömbös — nem pedig vezére, testvére akar lenni az új generáció tagjainak.

A 8 Órai Ujság tudni véli, hogy Gömbös a rádióban szöveget akar intézni a magyar nemzethez. A lapok szerint a Gömbös által kreált kormány még nem végleges, mert Gömbös külügyminiszterül Eckhardt Tibort szeretné megnyerni, minthogy így a független kisdapárral is kollaborálhatna. Hasonlóképpen nem ejtette el a Kozma-féle kombinációt sem és lehetséges, Kozma Miklóst honvédelmi miniszterül hívja meg. Az *Esti Kurir* értesülése szerint az új kormány október 10-én kíván bemutatkozni a képviselőházban.

Gróf Bethlen István nyilatkozott a 8 Órai Ujságnak. Kijelenti, hogy azért nem vállalta a kormányalakítást, mert heves ellenzéki kampányt váltott volna ki, ami a jelen gazdasági körülmények között nem engedhető meg. Minden kormány önmaga állít programot, a jelen kormány programja természetesen összhangban lesz az egységes pártéval, amelynek támogatásával alakult. Bethlen kijelentette még, hogy mindig rendelkezésére fog állni a kormánynak és irányítani kívánja az egységes pártot. A Gömbös kormány nem átmeneti alakulás, hanem teljesen végleges. Hiszen Gömbös egészségi állapota nem olyan, hogy átmeneti kormány élére állhatna csak.

Programot adott Gömbös Gyula, az új magyar miniszterelnök

Harcot hirdet a szélsőségek ellen — „A realitás politikáját hirdetem...” — Gömbös szöveget intéz a rádióban a magyar néphez — Az Epoca érdekes cikke —

Október 10-én mutatkozik be az új kormány a parlamentben

Budapestről jelentik: Gömbös Gyula, az új magyar miniszterelnök még mint honvédelmi miniszter elrendelte, hogy a hivatalnokok este fél 8-ig dolgozzanak. Egyes értesülések szerint ezt a rendszert most az összes minisztériumokban és államhivatalokban bevezetik. Ma délután 10 órakor egybeként Gömbös magához hívatta az új kormány tagjait, akik előtt ismertette programját:

A külföldi lapok általában elismerően írnak Gömbös személyéről. A londoni *Times* szerint Gömbös igen vonzó és erőteljes egyéniség, aki hajlik ugyan a szélső jobboldal felé, de eddig igen óvatos kijelentéseket tett. Nagy előnye, hogy higgadt észjárású és megfontolt. A *Morning Post* szerint Gömbös tudni fogja, hogy a legerélyesebben ellenálljon az agrár-csoport moratóriumos törekvéseinek.

Gömbös ma fogadta a sajtó képviselőit,

akik előtt ismertette az új kormány programját.

— Nehéz feladat elé állítottam — mondta Gömbös — és jól tudom, hogy csak erős hittel és akarással, elsősorban pedig önmegtartóztatással lehet leküzdeni a nehézségeket. Remélem, hogy a nemzet értékeli eddigi törekvéseimet és segíteni fog munkámban, mert csak harmónia biztosíthatja a kifelé és befelé egyaránt nehéz problémák sikeres megoldását. Hirdetem a nemzet öncélúságát és azt állítom mindenki előtt, hogy a nemzet ereje közösségében van. *Hirdetem még a realitás politikáját, mert hasztalan kergetünk delibábokat, azokat megtöri az élet. Az egész nemzet lelkét át kell szerintem formálni. Át kell, hogy hassa a nép lelkét és bele kell, hogy jusson a gondolatvilágába a független Magyarország tudata.*

Bejelentette még Gömbös, hogy

Helikoni viharok

Befejező közlemény

Az írók Gazdasági Egyesülete és a balatoni íróhét megszervezése elsősorban Pakots József és Supka Géza érdeme. Mielőtt a kongresszus szellemi irányvonalának ismertetésére térnénk rá, le kell szegyeznünk azokat a kézzelfogható eredményeket, amelyekkel máris dicsekedhetik az IGE. Jövő év nyarán Tihanyban és Keszthelyen vendégházak fogadják azokat az írókat, akiknek anyagi helyzetük nem enged meg nyári pihenőt. A tihanyi teltet Karaffiáth miniszter, a keszthelyit Festeich herceg adományozta, napok leforgása alatt jelentős pénzüsszeg és építőanyag is gyűlt össze önkéntes adományokból. Lesz az IGE-nek a budapesti Lágymányoson is hasonló vendégháza, amelyben az írók minimális ellenszolgáltatás fejében kapnak majd modern lakhelyet és megfelelő ellátást. Egyben megalakult az IGE könyv- és lapkiadóvállalata is, amely kizárólag az írók érdekeit fogja szolgálni. Ami a kongresszus szellemi eredményeit illeti, azok elsősorban a tömörülésben találhatók.

A balatoni hét páratlan lendülettel kezdte meg az irodalom népszerűsítését és az a huzsonhat propagandabeszéd, amelynek mindegyikével ámulatba ejtett Pakots József elnök írókollégáinkat és közönséget egyaránt, talán a magyar irodalomtörténetnek is, de a magyar irodalompolitikának mindenestire egy új korszakát jelenti.

Elsősorban Kárpáti Aurél síófoki előadásáról kell megemlékeznünk, aki a szólás- és gondolat szabadságot megbémítő titkos és nyílt cenzurákról beszélt. A kiadó, a szerkesztő és az író öncenzurájának láthatatlan oka az ügyész, a felsőbb hatalom cenzurája. Ugy fél ettől mindenki, hogy az ügyésznek már alig akad dolga. Amíg a gondolat eljut odáig, szé-

pen megfésülük, kikasztálják és megnyirbálják szárnyait. A kritika pedig kizáróan kiadó érdekek silány visszhangjává zsugorodott.

Keszthelyen az utódállamok íróinak estélyén, Szántó György tartott zárószót... Veszprémből jövök, mondotta többek között. Koppány sirjáról hoztam egy őszirózsát magammal. Koppányt nem Szent István verte le, hanem Európa. István királyunknak önmaga kellett letipornia Koppányban. És mit kaptunk jutalmul Európától? Egy ezredévig házörző kutyái voltak és a részeg gazda belerogott a bordánkba. Ahelyett, hogy a tatárok és a törökök élére állva, végigsöpörtünk volna rajta és mi rajzoltuk volna meg kardunkkal Európa térképét, védtük ázsiai testvéreink elöl és Ázsia rajtunk állott bosszút a mohi-i pusztán és Mohács mezején. Történetíróink és irodalomtörténészeink mindig azt méricskélük, mit kaptunk mi Európától. Itt az ideje, hogy számon kérjük már egyszer, mit vett el tőlünk. Ősi nomádkulturánktól kezdve, mind e mai napig? Menjetek el Koppány sirjához és ne feledjétek. Utat fog mutatni a multból a jövőbe is.

Az íróhét záróbankettjén Albrecht főherceget látta vendégül Keszthely városa és az IGE. A főherceg, aki családi hagyományaitól sokban eltér, többek között pompásan beszél magyarul is, a legcsekélyebb akcentus nélkül. Amit mond, mindenképpen szociális szellemű, emberi és sokoldalú készségére jellemző... „Ennek az írói egyesületnek már régen meg kellett volna alakulnia és vétkes mulasztás a legmagasabb fórumok részéről, hogy csak most történt. Az irodalmi társulatok a szellem művelését tüzték ki célul, de az író gyomráról, lakásáról, életnivójáról eddig semmiféle egyesület nem gondoskodott. Márpedig ahol a gyomor korog, ott a szellem is korog. Itt az ideje, hogy a magyar író emberhez méltó életet éljen, egy nép szellemi vezetői legalább is

ennyit érdemelnek a társadalomtól. Sokkal fontosabb ez, mint az olcsó irredentizmus, amely sustorog, mint a tűzijáték, de ha elvillan és szertepukkan, csak füst marad majd utána. A magyarság osztatlan és oszthatatlan lelkiegységét más uton kell keresni, elsősorban nyelvünkben”.

A rokonszenves fiatal főherceg beszédét tomboló tapsvihár kísérte, igazolván, hogy szavai, kevés kivétellel, minden jelenlévő érzelmeit tolmácsolták. Ekkor állott fel szólásra Tamási Áron, hogy az utódállambeli írók nevében megköszönje az IGE vendégszeretetét. Majd így folytatta: ... Eljöttünk mi is, hogy tanúságot tegyünk az osztatlan magyar lelkiegységről. De tudjátok meg, hogy nem vagyunk magyarok akkor, ha vallási gyűlölet szításáról, nem vagyunk magyarok akkor, ha főnemesi latifundiumok megvédéséről, nem vagyunk magyarok, ha a bankkapitalizmus istápolásáról, nem vagyunk magyarok, ha olcsó irredentizmus szításáról van szó. Magyarok vagyunk ellenben ezredéves kulturánk, lelkiegységünk, édes magyar nyelvünk hűséges őrzésében, a magyar lelkiegységért folytatott ernyedetlen harcban. Amit a királyi herceg ur mondott, azzal mindenben egyet értünk és örülök, hogy nem hercegeként, hanem fegyvertársaként üdvözölhetem.

A percekig tartó tomboló taps elültével, Albrecht főherceg megköszönte Tamási Áron szavait. Aztán Szántó György meghívására ígéretet tett arra, hogy eljön Erdélybe és részt vesz a marosvécsi Helikon legközelebbi ülésén. Így kapcsolódott össze a keszthelyi Helikon a marosvécsivel, amelyen legközelebb Pakots József, az IGE elnöke is megjelent. Szándékozik, a testvéri együttérzés, a szeretet és az emberiség termékenyítő eszméinek jegyében. Reméljük, hogy az erdélyi magyar íróknak lesz alkalmuk viszonzni az IGE vendégszeretetét és annak tagjai közül minél többen látogatnak majd el hozzánk.

Magyarországra szökött Talányi Ottó, az Erdélyi Bank aradi fiókjának pénztárnoka

Ma délelőtt fedezték fel a hiányt -- 350 ezer lejt vitt el -- ebből 250 ezer lejt feleségének küldött -- A megszökött pénztáros elköltötte felesége örökségét -- Talányi Ottóné nyilatkozik az Aradi Közlönynek

Talányi Ottó pénteken délután Kurticson keresztül elhagyta az országot

Ma, a déli órákban futótüzként terjedt el Aradon a szenzációs hír, amely arról számolt be, hogy a város egyik előkelő bankjának pénztárnoka nagyobb összeg elsikkasztása után nyomtalanul eltűnt a városból. Később már konkrét formát öltött a hír és megállapítást nyert, hogy az *Erdélyi Bank és Takarékpénztár* aradi fiókjának pénztárnokáról, *Talányi Ottó*-ról van szó, ami városszerte megdöbbenést keltett, miután a pénztárnok kedvelt, előkelő tagja volt az aradi társaságoknak. Az ügy szenzációs részleteiről az alábbiakban számol be az *Aradi Közlöny* munkatársa:

Eltűnt Talányi Ottó

Az Erdélyi Bank és Takarékpénztár r. t. aradi fiókjánál, mint minden hónapban szokás, most készítik a havi zárlatokat. Ecélből tegnap délutánra berendelték *Talányi Ottó* pénztárost, aki azonban *arra kérte a bank igazgatóját, hogy halassza el ma reggelre a revíziót, miután válótétele van a feleségétől és a válás ügyében kell eljárnia.* Miután Talányi tizen-négy éves tisztviselője az intézetnek, akinek tisztakezűségéhez eddig kétség nem fért, beleegyeztek a halasztásba, anélkül, hogy bármilyen tekintetben gyanút fogtak volna. Délután fél három órakor zárták be a kasszát, a banknak egyik, *Mozes* nevű tisztviselője ellenőrizte a pénztárt és megállapította, hogy minden

ellene, miután tizennégy éve volt tisztviselője a banknak és ellene soha panasz nem hangzott el.

Moskovitz igazgató rendeletére a bank tisztviselői a déli órák alatt is bentmaradtak és egész délután folyt a rovincsolás. Az esti órákban beszélgetést folytattunk *Kilik* cégvezetővel, aki kijelentette, hogy a rovincsolás befejezést nyert és más differenciát, mint az eredetileg megállapított 350.000 lejt, nem találtak. Ebből viszont *a délelőtti órákban 250.000 lejt megtérült és csupán százezer lejes hiány maradt fenn.*

A rendőrségi nyomozás folyamán megállapítást nyert az a körülmény, hogy *Talányi Ottó magyar utlevéllel rendelkezik és tartózkodási engedély alapján tartózkodott az országban.* A rendőrség erre nyomban felhívta a curticai határrendőrséget és aziránt kérdezősködött, hogy *Talányi Ottó elhagyta-e az ország területét.* A határrendőrség információja szerint

a pénztáros nem hagyta el Curticson át az ország határát.

Kihallgatták a nyomozás során *Talányi Ottóné* született *Hehs* Magdát, aki a sikkasztásról azonban semmit sem tudott és magánéletükre nézve adott információkat. Rajta kívül kihallgatták még *Talányiék* több rokonát, így *Csáby István* városi főtisztviselő feleségét is. A nyo-

CORSO-MOZGO! HÉTFŐN PREMIER!

SALAMON BÉLA új hangosfilmje:

ŐFELSÉGE A VIGÉC!

zenés vígjáték.

FRITZ SCHULTZ

MARIA PAUDLER.

Előadások pontos kezdete: 5. 7 $\frac{1}{4}$, 9 $\frac{1}{4}$ órákor.

rendben van. A pénztár bezárása után *Talányi* eltávozott a bankból.

Ma reggel nyolc órákor már az összes tisztviselő a helyükön voltak. *Talányi* azonban nem jött. Hiába vártak rá egy darabig, a pénztárnok még mindig nem érkezett be és a délelőtti folyamán, amikor már szükség volt a pénztárkulcsokra, elküldöttek *Talányi* Ilona-ucca 2. szám alatti lakására egy bankszolgát. *Kiderült, hogy a pénztáros két napja nem töltötte otthon az éjszakát* és felesége is csak tegnap délelőtt, a bankban találkozott utoljára vele. Ekkor már gyanú volt a bank vezetőinek az eset és elküldöttek egy másik aradi bankba, a hol a pénztárkulcsok másolatát őrzik és azzal nyitották ki a kasszát. Az első revízió 350.000 lejes hiányt mutatott ki, amit a bank úgy magyaráz, hogy

tegnap délelőtt, zárás közben. Talányi észrevétlenül magához vett több, ezerlejes tartalmazó köteget.

Nyomban telefonáltak a rendőrségre, ahonnan *dr. Moga* Romulus rendőrkvesztor és *lancu* Iraian rendőrigazgató, a bünyügyi osztály főnöke szállt ki a bank helyiségébe, ahová nem-sokára *Paguba* és *Sava* detektívek is megérkeztek. A rendőrség tisztviselői nyomban megkezdtek a kihallgatásokat, amelyek egészen fél három óráig tartottak.

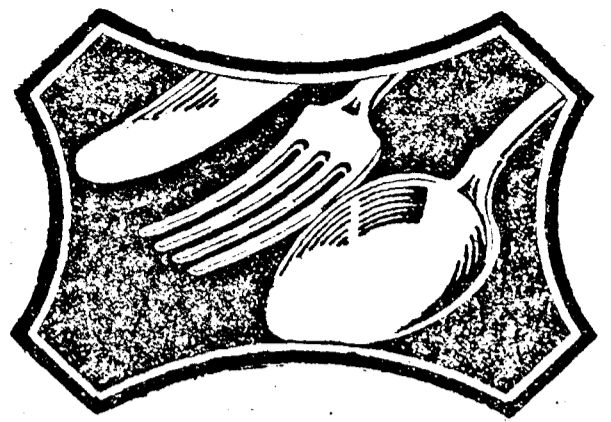
A déli órákban a bank hivatalos kommunikét adott ki, amelyben közölte, hogy *Talányi Ottó* százezer lejt sikkasztott a pénztárról és ismeretlen helyre szökött. Hangsúlyozza a kommuniké, hogy valószínűleg egy óvatlan pillanatban emelte ki a kassza bezárásakor a pénzt és előzőleg semmiféle gyanú nem merülhetett fel

mozás a legnagyobb eréllyel folyik és főként azt igyekeznek megállapítani, vajon nem hagyta-e el *Talányi Ottó* más határállomásnál az ország területét, vagy pedig még mindig itt tartózkodik-e elrejtözve az országban.

A rejtélyes sikkasztás háttere

Izgalommal tárgyalták városszerte a szenzációs esetet és főként az foglalkoztatta az embereket, mi készítette *Talányi Ottó*-t erre a lépésre. *Senkise nem tud költséges szórakozásokról, a bankban havi kilencezer lejes fizetése volt, szépen berendezett saját házzal rendelkezett az Ilona-uccában és felesége rendes havi apánázt kapott a Margit-crém szabadalom után, amely a Hehs-család tulajdonát képezi. Látszólag semmi ok sem volt tehát arra, hogy sikkasztson. Azok azonban, akik családi körülményeivel tisztában vannak, mélyebben látnak ebbe a rejtélyes bűnyűbe.*

Nyolc évvel ezelőtt nősült meg Aradon *Talányi Ottó* aki *Hehs* Magda ismert aradi urileányt vette feleségül. Előkelő rokonsága van, biztos állással rendelkezik, elegáns, jómodoru, egyszerű megjelenésű fiatalember volt és *bérményasszonyának családja azt hallotta róla, hogy mulatós, könnyelmű ember, mégsem emelt kifogást a házasság ellen. Azt hitték, hogy a házasságát megjavítja.* Csakhamar azonban bebizonyosodtak arról, hogy *Talányi* nem változtatott szokásain. Az első hónapok után továbbra is kijárt, kis külvárosi korcsmákban ivott és idejének legnagyobb részét otthonától távol töltötte. Megszületett a kisgyermek és *heh* *Talányi* bálványozta kisfiát, nem tudott le-

Fényes evőkészletek VIM
által!

Kevés VIM nedves rongyon
alaposan tisztítja evőkészleteit,
anélkül hogy megkarcolná.

VIM
mindent tisztít

szokni a korcsmába járástól. Hat évvel ezelőtt annyira elhidegült a viszony feleségével, hogy *válást határoztak el.* Végül a gyermek miatt lettek erről a gondolatról, de a viszony nem javult meg a házastársak között. Mind mélyebb lett férj és feleség között a szakadék és két héttel ezelőtt végleges formában elhatározták, hogy válnak. A szerencsétlen családi élet volt egyik következménye annak is, hogy *Talányi-né idegbeteg lett és állandó orvosi kezelés alatt állott.* Az uriaszony rendkívül visszavonult életet élt és kis háztartásában csupán egy cselédet tartott. *Férje csak 6600 lejes fizetést vallott be neki, dacára annak, hogy kilencezer leje volt és a pénz fennmaradt részét passzióira költötte el.*

Mi történt a 250.000 lejjel

Amikor a válást elhatározták, az asszony hozománya után kezdett érdeklődni. Házasságuk elején 250 ezer lejes folyószámlát nyitott magának az Erdélyi Bankban és *erről követelt férjétől elszámolást.* Napirenden voltak közöttük emiatt nézeteltérések és *tegnap az asszony végre felment a bankba, hogy személyesen megtudja, mi történt a pénzával.* *Moskovitz* igazgatóhoz fordult, aki behívatta irodájába *Talányi*-t és elrendelte, számoljon el. *Ekkor vallotta be a pénztárnok, hogy a pénzből mindössze 7300 lejt van meg. A többire nézve azt mondta, hogy kihelyezte Aradon kölcsönökben, majd megváltoztatta vallomását és azt jelentette ki, hogy édesanyjának Orosz-házára utalta át kisebb tételekben.* *Talányi-né* azt követelte férjétől, adja vissza pénzét, mire a pénztáros így válaszolt:

— A pénz megvan és esküszöm, hogy megkapod!

CORSO-MOZGO

MA 5 $\frac{1}{2}$, 7 $\frac{1}{2}$ és 9 $\frac{1}{2}$ órákor:

WERNER KRAUSS hatalmas filmje:

YORCK, a vasgenerális. Utoljára!

Fényes kiállítás UFA sláger a napolconi időkből.
RUDOLF FORSTNER, GRETE MOSHEIM, OTTO WALLBURG.

Olcso MATINÉ helyárrakkal d. e. 11 $\frac{1}{2}$ órákor:

SING-SING

A világhírű legyházban élő rabok lázadása. HEINRICH GEORGE, DITA PARLO.

D. U. 3 órákor:

Dolly karriert csinál!

Humoros slágeroperett. DOLLY HAAS a legszebb sztárral OSCAR KARLWEISS, KURT GERRON.

Ma délből pénzeslevelet hozott a postás. Talányi elküldötte a 250 ezer lejt és egy levelet mellékelte, amelyben ezeket írta:

„Tönkretettél a bankban, a pénzedet elküldtem, valónk kell.“

Talányiné egy rokonával felküldötte a pénzt a bankba, azzal, hogy helyezze el nevére. Akkor még mindig nem tudta, mi történt. A bankban átvették a pénzt és

közölték, hogy Talányi 350 ezer lejt sikasztott és ezért ezt az összeget, amely szintén a sikkasztásból ered, lefoglalják. Ily módon térült meg a kár egy jelentékeny része és maradt százezer lejes hiány.

Ezek után biztosra vehető, hogy Talányi, aki felesége pénzét valószínűleg elköltötte, kétségbeesésében nyúlt idegen pénzhez, hogy feleségét kártalanítsa. Magának pedig százezer lejt vett ki, hogy valahol új egzisztenciát alapíthasson. Ezek a feltevések, bár a rokonság körében erősen tartja magát az a nézet, hogy a sikkasztó pénztárnok Magyarországra szökött és ott öngyilkosságot követett el.

A jelek odamutatnak, hogy Talányi Ottó nem készült régebben tetteire, hanem — ahogy mondani szokás — pillanatnyi elmezavarásban sikkasztott. Ezt bizonyítja az a körülmény is, hogy szerdán még látogatást tett rokonainál, a Csáby-családnál és arra kérte meg őket, szerezzenek neki fürdőszobás butorozott lakást, mert válófélben van és nem lakik otthon. Rokoni kibékülést igyekeztek létrehozni a házaspárnál, de erre már nem került sor.

Jelenet egy belvárosi büffében

Az Aradi Közlöny munkatársának sikerült megálapítani, hogy Talányi Ottó mindennapos vendége volt az egyik belvárosi büffében. A büffében újabb érdekes részleteket sikerült megtudni, amelyek újabb beállításban ismertetik az ügyet, de mindenképpen alátámasztják azt a körülményt, hogy Talányi Ottó nem készült elő tetteire.

— Az utóbbi időben nem ivott már Talányi — mondották — mert szervi szivbaja volt és az orvos eltiltotta az italtól. Utólagja tegnap délután fél három órakor járt itt, a bank hivatalos óráinak végével. Ernivalót kért és azt mondta:

— Ma itt ebédelek. Délután be kell mennem a bankba és nem érek rá hazamenni.

— Evett is valamit — hangzott tovább az információ — majd három órakor eltávozott.

— Nem viselkedett különösebben? — tettük fel a kérdést.

— Nagyon ideges volt.

Megtudjuk még, hogy Talányi a múlt héten elmesélte a büffében, hogy kasszarevizió volt és mindent a legnagyobb rendben találtak. Nincs is nálam semmi baj — mondotta. Egy furcsa körülmény ragadta meg csupán a figyelmet. Két nappal ezelőtt nagyon jókedvűen ment a büffébe és amikor megkérdezték, miért olyan jókedvű, azt válaszolta:

— Majd meglátják. Nagyon jó színész vagyok, annyit mondhatok és csodálkozni fognak egyszer, ha hallanak rólam.

Rejtélyes utazások Kurticson át

Még egy érdekes körülmény merült fel Talányi életéből. Beavatott körökben jól tudják, hogy

a pénztáros az utóbbi hónapokban gyakran, majdnem minden héten átjárt Magyarországra. Hova ment, mivel töltötte idejét, azt senkisé sem tudja megmondani.

Többnyire a weekendjeit töltötte Magyarországon. Az mindenesetre furcsa, hogy a büffében tegnap délután azt mondta, hogy a bankba kell mennie, viszont a bankban kijelentette, hogy nem mehet be, mert családi ügyei foglal-

ják el. Tény azonban, hogy tegnap nyújtották be a válópert, ahol Talányiné dr. Issekutz István aradi ügyvéd képviseli. A szerencsétlen uriaszonyt különben teljesen lecsúszta férje cselekedetének híre. Olyan beteg lett, hogy az orvosának kámforinjekciót kellett beadnia. Bizonyos, hogy a pénze teljesen elcsúszott és egész vagyona az Ilona-uccai, szépen berendezett, elegáns és tehermentes magánház maradt. Az uriaszony nőrokonai ma délután táviratoztak Budapestre a többi rokonhoz és kérték, hogy az egyik tértírókon jöjjen nyomban Aradra és képviselje Talányiné érdekeit.

Beszélgetés Talányi Ottónéval

A bankban nagy izgalom uralkodik és — bár szombaton délután a tisztviselők szabadságot élveznek — ma kivételesen az összes tisztviselők bent voltak és izgatottan tárgyalták a történeteket. A késő esti órákban fejeződik be a második kasszarevizió, amelynek megállapították, hogy nem hiányzik több, csupán a 350 ezer lejt, amiből 250 ezret a bank már megkapott. Kiderült most az is, hogy Talányi, bár tizen-négy év óta tisztviselője a banknak, rendkívül félt attól, hogy a gazdasági viszonyok miatt előbb-utóbb leépítik és idegességében kezdett el nagyobb mértékben inni. Sajnálkozva beszélnek róla kollegái, akik szerették az örökké jókedvű vidám férfit. A bank vezetősége ma délután telefonon jelentést tett az esetről a kolozsvári központnak és lehetséges, hogy a napokban Aradra érkezik ez ügyben maga Hargitay Bertalan, az Erdélyi Bank és Takarékpénztár Rt. vezérigazgatója.

Az Aradi Közlöny munkatársa felkereste Ilona-ucca 2. szám alatt Talányi Ottó feleségét és a vele folytatott beszélgetésről az alábbiakban számol be:

Amikor benyitunk a nyitott kapun, az udvaron, nyugágyon, szőkehajú fiatalasszony fekszik: Talányi Ottóné. Mellette hétéves kislánya játszadozik. Idegesen felkapja fejét az uriaszony, amikor benyitunk:

— Milyen ügyben?

Meghallja, miről van szó, mire határozottan kijelenti, hogy nem mondhat semmit. De

Talányi Ottó rendes utlevéllel elhagyta Romániát

Az esti órákban különben megoldást nyert Talányi Ottó elutazásának rejtélye.

Az Aradi Közlöny munkatársa ma este a curtici-i határrendőrségen megállapította, hogy a pénztáros még tegnap délután, az öt órai gyorsvonattal és rendes magyar utlevéllel hagyta el Curticlon keresztül az országot.

A curtici-i állomáson távozása előtt beszélgetett egyik ismerősével és kijelentette, hogy vasárnap jön haza, dolgai elintézése végett utazik Magyarországra.

Teljesen nyugodtan viselkedett és egyáltalában nem lehetett észrevenni rajta, hogy valamit elkövetett volna.

A curtici-i határrendőrségnek azért nem tűnhetett fel Talányi Ottó távozása, mert — mint említettük — az utóbbi időben több ízben utazott át Magyarországra, ahol rendszerint csupán egy napot töltött.

A rendőrségi nyomozás a legnagyobb apparátussal folyik még lapzártakor is. Sikerült megállapítani, hogy

Talányi elutazása előtt több zugvalutást

Fontos Pestre „Filléres gyorsal“ utazók részére!

Vágja ki, tegye el!!

Ez pénzt ér!!!

Pestre érkezéskor szálljon meg az

ADRIA szállóban

VIII., Kenyérmező-ucca 4.,
(Rákóczi-ut sarok) Keleti pályaudvarnál, minden kényelemmel ellátva, a város legjobb pontján.

Szobák

rendkívül olcsón már

P. 2-50-től

nyomban utána, anélkül, hogy különösebben kapacitálnánk, beszélni kezd és nagyjában elmondja a már ismert tényeket:

— Két évvel ezelőtt kaptam ki örökségemet, 250 ezer lejt, amelyet folyószámlára az Erdélyi Banknál helyeztem el. Miután sürgetésemre férjem nem adott kimutatást a folyószámláról, Moskovitz igazgatót kerestem fel. És csakhamar megtudtam, hogy csak 7300 lejt követelése van. Férjem azt mondta, hogy Oroszára utalta át a pénzt édesanyjához. Összevesztünk és azt mondtam neki: „Többet ne mutakozz előttem és a házba be ne tedd a lábad“. A válasza ez volt: „Nem kell félned, megkapod a pénzedet“. És ma reggel megkaptam postán a pénzt, amelyet Aradon adott fel. Nagynénem ajánlatára a bankba mentem, hogy elhelyezzem és ott tudtam meg a dolgot. Lefoglalták a pénzt és megkezdődtek a kihallgatások.

Talányiné végül kijelentette, hogy fogalma sincs arról, hogy hol tartózkodhat a férje.

keresett fel és nagyobb mennyiségű pengőt vásárolt. A Városi-kávéház előtt ült kocsira, hogy az állomásra hajtasson. A rendőrség már el is rendelte körözését és ma megtáviratozta Budapestre Talányi Ottó személyleírását.

A körözés szerint Talányi Ottó 36 éves, Oroszában született, magastermetű, borotváltarcú férfi és eltűnésekor sötétszürke ruhát viselt. A fényképe is ott fekszik a rendőrség bünygyi osztályán. A rendőrség véleménye szerint hamarosan sikerülni fog kézrekeríteni Talányi Ottót, hacsak közben nem végez magával. Érdekes megállapítást tett különben az ügyben a rendőrség. Megállapította ugyanis, hogy Talányi Ottó nem sikkasztást követett el, miután nem vezetett könyveket. Tettét egyszerű lopásnak minősítik, a büntetőtörvénykönyv vonatkozó paragrafusa alapján.

A telefonok csengenek a rendőrségen, detektívek kutatják a várost, annak megállapítására, hogyan töltötte az eltűnt pénztáros a távozása előtti órákat... mindenfelé kutatják és keresik Talányi Ottót, aki a jelek szerint azért nyúlt idegen vagyonhoz, hogy a felesége előtt megmentse becsületét...

NEVETSÉGES AZT ÁLLITANI,

hogy **ÖN** nem nyerhet milliós nyereményt!

A húzásnál az urnában minden sorsjegy egyforma! — A milliós nyereményeknél az **ÖN** sorsjegye éppen úgy kerülhet sorra, mint bárki másé!

Játszon tehát az **Allami Osztálysorsjátékon,**

de vegye sorsjegyeit a **BANCA ROMANA** bukaresti főkollektor aradi fiókjánál:

a **WAGONS-LITS** // **Cook Menetjegyirodában,**

a **MINORITA-PALOTABAN!** Minden húzásnál a **BANCA ROMANA** öt bizalmi embere ellenőrzi és jegyzi a húzásokat és képviseli sorsjegy-vevőink érdekeit!

A SZERENCSE TÖRVÉNYE UGY KIVÁNJA

hogy a II-ik sorsjátéknál ugyanazt a számot vegye, amellyel az I-ső sorsjátékon játszott.

Csak az nyer, aki kitartóan játszik!

Siessen, hogy az ön száma a ROMÁN ÁLLAMI SORSJÁTÉKNAL más kezekbe ne kerüljön!

Az I-ső osztály huzása 1932. október 19 és 20-án 2450 nyereménnyel 7,430.000 lei értékben lesz kisorsolva.

Az intelligens játékos megkezdi a Román Állami Sorsjátékot az első osztálylyal, hogy el ne mulasszon egyetlen nyereségi eshetőséget sem a második sorsjátéknál, melyben 40.000 nyeremény van összesen.

240,320.000 lei értékben.

2¹/₂ millió értékű sors- **GOLDSCHMIDT-BANK** Arad 6¹/₂ millió nyereeményt **Jegyet adott el** **fizetett ki.**

Revolveres merényletet követett el a Népszövetség négyes bizottsága ellen

egy elmebeteg magyar férfi. -- Elfogták a merénylőt

Genéből jelentik: Ma este szenzációs esemény híre keltett izalmat a Genében időző diplomaták körében. Az izgalom oka az volt, hogy a Népszövetség négyes bizottságának tagjai ellen revolveres merényletet követtek el. A merénylet híre általános megdöbbenést keltett és már politikai bouyodalmakról beszéltek Genében.

A Népszövetség négyes bizottsága szombaton este ülést tartott. Az ülés alatt hirtelen revolverlövéseket adtak le az épület kertjéből az ülésterem ablakára, a lövések azonban visszapattantak az ablakfélfákról és így senkiben sem tettek kárt. Nyomban jelentést tet-

tek az esetről a rendőrségnek, amelynek sikerült is hamarosan letartóztatni a revolveres merénylet tettesét. Kiderült, hogy a merénylő szerencsétlen elmebeteg ember, magyar állampolgár, aki nem akart senkinek ártani, csupán minden cél nélkül lövődözött az éjszakába. Bizonyosra vehető tehát, hogy a merényletet nem politikai okokból követték el.

II. Sziklay Gizi

Strada Carotasilor (Szent Pál-utcai)

tánciskolájában

október hó 3-án hétfőn este új tánc-cselen kezdődik.

TITULESCU NYILATKOZOTT

A lemondott londoni követ élesen **lemondása okairól** támadja a Vaida-kormányt -- A kormány tudomásul veszi a lemondást

Londonból jelentik: Titulescu a következő nyilatkozatot adta ma a Reuter távirati irodának:

— Nincs román ember, aki nálam jobban kívánná a Szovjetországgal való meg egyezést, de amikor megállapítom, hogy nyolc hónapon keresztül igyekeztünk Franciaországgal és Lengyelországgal együtt megállapodásra jutni és lehetetlen volt anélkül, hogy Románia elementáris érdekeitől el ne tekintettünk volna, — akkor hogyan keletkezhetett ez az újabb öt éves paktumról szóló hír? Vajon nem nyújt több biztóságot ennél a Kellogg-szerződés, amely nincsen időhöz kötve? Románia és Oroszország között nem ugyanaz a helyzet, mint Franciaország, Lengyelország, vagy a balti-államok és Oroszország között. Oroszország ezek határait elismerte, Románia határait ellenben nem.

Igy tehát az ilyen időre szóló szerződés, ha létre jön, olyan helyzetbe hozhatja Romániát, hogy öt év múlva esetleg áldozatul eshetne egy erőszakos lépésnek, anélkül,

hogy ez a lépés a Kellogg-paktumot megsértene.

Akkor sokkal többet ér a Kellogg-paktum, mely nem szól időre és minden megtámadás ellen biztosítja Romániát, míg az újabb megemlékezési szerződés Besszarábia határainak elismerése nélkül csak gyengítené a Kellogg-egyezmény határozatait.

Titulescu elmondotta még, hogy eddig ő volt ennek a kérdésnek speciális megbízottja és meglepetésére azt állapította meg, hogy a megkérdezése nélkül újabb akciót kezdtek és őt még csak sifirozott táviratban sem értesítették. Vajon a szovjet mondott volna le eddigi igényeiről, vagy Románia kormánya változtatta meg álláspontját, azt nem tudja. Titulescu végül hangsúlyozta, hogy teljes hűséggel szereti hazáját és mindig lelkiismeretesen teljesítette a reá rótt feladatokat.

A bucuresi-i sajtó egyrésze felháborodással ír Titulescu nyilatkozatáról. Pártkülönbségre való tekintet nélkül megállapítják, hogy ez a nyilatkozat valósággal lealázó a kormányra

és nem lehet más következménye, máthogy a kormány szó nélkül tudomásul veszi Titulescu lemondását. Azt hiszik, hogy Vaida miniszterelnök mai kihallgatása alkalmával már ily irányu előterjesztést is tett a királynak.

Afrikai expedíciós-utra indul egy aradi orvos

Az első román afrikai expedíció terve valósul meg a közel jövőben. Két román fiatalember, Petcu György vegyész-mérnök és dr. Marina Joanichis orvos már hónapok óta foglalkoznak egy afrikai kutatást tervével, amely most már a megvalósulás stádiumához közeledik. A román Tudományos Akadémia, a Nemzeti Múzeum és a társadalmi, valamint tudományos egyesületek egész sorozata kapcsolódik bele az expedíció megszervezésébe, amely iránt a király is érdeklődést mutat. Az utirány:

Belgrád, Nis, Athén, Pireus, Alexandria, Kairó, Assuan, Kartum, Kodok, Lado, Dúille, Entebe, Irumu, Stanleyville, Nyagae, A'berville, Ud-zsidzi, Talbora és Moanza.

Visszatelé az expedíció a Szaharán keresztül érkezik el valamelyik Földközi-tengeri kikötőhöz. Tervek szerint az expedíció 12 tagból áll. Közöttük hír szerint egy

ismert aradi orvos is elindul november elején a rejtelmes, csodálatos Afrika felé.

Tizennégy napi elzárásra ítélték Nyáry Miklós grótot

ak' szakácsnők pénzét sikkasztotta el.

Budapestről jelentik: A budapesti büntető járásbírósa ma csalásért 14 napi fogházra ítélte Nyáry Miklós grótot, aki szakácsnők pénzén akart vendéglőt nyitni. A fiatal gróf, aki jelenleg fodrászsegéd egy borbélyüzletben, több ízben pénzt csalt ki két háztartásbeli alkalmazottól, azzal az ürüggyel, hogy vendéglőt akar a pénzen nyitni és a két szakácsnőnek jól jövedelmező állást biztosít vendéglőjében. A tárgyaláson ma szembesítették az egyik szakácsnővel, aki a fiatal gróf megbüntetését nem kívánta, csupán a pénzt követelte tőle. A másik megkárosított háztartásbeli nem tudott megjeleni a tárgyaláson, mert súlyos beteg s így nem tanuskodhatott Nyáry Miklós gróf ellen. Annak ellenére, hogy a fiatal gróf mester, a fodrász jól állott, Nyáry Miklóst 14 napi fogházbüntetésre ítélték, amely ellen az elítélt felebezett.

DERETVÁS PASZTILLA a legmakacsabb fejfájást is elmulasztja

Már 3000 lejért készít elegáns Huppert és Goda Strada Baritju 13. (Rákóczi-uca)

Színésztehetségeket

fedezett fel az aradi színház „stá-táriális” bírósága A jövő színpadának reménysé-gei a szigorú zsűri előtt — Egy kezdő, aki „bucsuzik” a színésztől — A temperamentumos jelölt *Az ifjú nagyságok „ünnepélyes keresztelője”*

Lázás izgalom uralkodott ma délelőtt az aradi színház kulisszái között. A jövő Színpadának reménységei vonultak fel a zsűri előtt, amely vasszigorral, de azért jóakarattal bírálta el, hogy Thália ifjú papnövendéke alkalmas-e arra, hogy elinduljon a színészet göröngyös, botlásokhoz szoktatott csigalépcsőjén...

A zsűri-tagok helyet foglalnak egy fekete-festett asztal mellett, amely nem egyszer állott a velencei véstörvényszék, vagy a hadbírókathedráján egy-egy középkori tragédia keretében. Ez az asztal kitűnően emeli a zsűri tekintélyét s úgy érezzük, hogy itt statárium készül, amely csak kétféle ítéletet hozhat: élet vagy halál?...
Az első lépések a világot jelentő deszkák felé

Szendreyné, R.-Horváth Mici, Róna Dezső, Darvas Ernő, Mészáros Béla, Felhő Ervin helyet foglalnak az asztal mellett, míg *Gellért Pál* karnagy szerényen megbújik a zongora megett. Apróbetűs, gépirott cédulák zizegnek a zsűri tagjainak kezében, erre van felírva a „vádoltak” névsora, akiknek bíme az, hogy — színészek akarnak lenni...

Róna Dezső, mint „elnök” megnyitja a — tárgyalást. Felolvassa a névsort, majd kezdetét veszi a „delikvensék” vallatása:

— *Targulita Gyula* álljon elő! Halljuk, mit tud? — kiáltja Róna stentori hangon. Hosszulábu, vállas fiatalember kerül a zsűri elé, aki kissé bizonytalan hangon bevallja, hogy ő egy verset tanult. A címe: „Bucsuzás”.

— *No ne bucsuzzon még!* — kiáltja közbe valaki, de a színővendék kérelhetetlenül belekezd mondókájába. A negyedik sor után megakad, majd újra kezd. Végre sikerül elbucsuznia a verstől és Róna Dezső biztatására énekelni kezd. Bátorlalanul, de egész kellemes tónusban száll a zsűri felé:

— *Vágyom egy nő után...*

— *Ebből lesz valami!* — sugja Róna Dezső, majd kiadja a parancsot:

— *Jól van, jöjjön a következő!* — *Tüskehajú szőke* fiatalember áll elő és bátran belekezd a „*Falu végén kirta kocsmát*” szavalásába. Rögtönöz, ahogy szíve diktálja, de olyan merészen, hogy szegény Petőfi, miközben kötelességszerűleg megfordul a sirjában, bizonyára megbocsájt neki... Azután a zongorához lép és harsány hangon intonálja:

— *Zöldre van a, zöldre van a, rácsos kapu festve!* — *Gellért karnagy* kíséretével nincs meglepedve és erélyesen rászól:

— *Karmester ur gyorsabban!* — A zsűri tagjai őszinte nevetésben törnek ki és elismerőleg bólintanak:

— *Ebből — primadonna lesz!*

Fehérnadrágos, elegáns fiatalember érkezik: sietve ebben a pillanatban és pihelve szól:

— *Éppen most jöttem Temesvárról! Nevezem Hochteit...*

— *No Mr. Koktejl, mire készült?* — kérdi nevetve *Horváth Mici* és a valóban amerikai típust képviselő vállas, csinos fiú ott terem a zongora mellett, énekelni kezd:

— *Béby, máj bjuitiul béby... — végigéneklie az angol szöveget, miközben ütemesen mozgatja vállait, lábait, mint egy született zsezzénekes.*

— *Táncolmi is tud?* — kérdi *Felhő Ervin*, mire *Mr. Kocktail* rávágja:

— *Hogyne!* — és a következő pillanatban ott áll *Erdey Bözsi* előtt, akit elegáns megajálással táncra kér. Csak úgy repül a fiatal táncospár a poros színpadon végig. Igazán élvezet nézni táncukat, melyet a zsűri meg is tap-

sol. Most már benne vagyunk a hangulatban, valami friss légáramlat, elevenség kering a délelőtti homályba burkolt színpadon...

— *Sztojka* a következő! — kiáltja *Róna* és végigharsog a kulisszák között „*Sztojka!*”... Grotteszk tartásu, rendkívül mozgékony fiatalember kerül elő valahonnan...

— *Mondjon el egy verset!* — szól a zsűri döntése, mire a fiú kivágja:

— *Bucusu a színésztől!* *Irta* *Petőfi Sándor...*

Harsány kacagás rá a válasz, majd valakit közbekifált:

— *Humora az van!* — és *Sztojkának* ha nem is szavalatával, de stepp-táncával és orosz „karamankájával” őszinte sikere van. Különösen *Mészáros Béla* bizonygatja:

— *Ez a fiú nagyon tehetséges!*...

Mandel László, egy komoly, ünneplőbe öltözött fiatalember következik, aki énekhangjával kelt tetszést a zsűri tagjai között. *Róna* szorgalmasan jegyez: ezt a fiút ő veszi a kezébe minden bizonnyal.

CENTRAL-MOZGO LIPOVA:
Ma, vasárnap a
SHANGHAI EXPRESS

— *Végre egy nő!* — hullánczik át a sóhaj-tás a zsűri tagjai fölött. Egy licsztően hosszú nevű, de nagyon csinos, szerény leányka áll az asztal elé és szavalni kezd, majd énekhangját is bemutatja és remegve várja az „ítéletet”.

„Egy kis meglepetés”,

amelyből kiderül, hogy miért türelhetetlenek az adók
A petroleumvállalatok milliárdokat nem fizettek be adó címén -- A régi királyságban a nagy vagyonnal rendelkezők is minimális adót fizetnek

A pénzügyminiszteriumban az utóbbi időben fontos intézkedéseket léptettek életbe annak meggátlására, hogy az adózó felek ne titkolhassák el tényleges jövedelmeiket és annak arányában fizessék meg adóikat. A legnagyobb titokban indult meg az ellenőrzés, amely hivatva volt megállapítani, hogy főleg a nagyobb ipari vállalatok mennyiben tesznek eleget adófizetői kötelezettségüknek. Különösképpen a régi királyságban, amint arról az ellenőrzőkörutakon a miniszterium közegét meggyőződtek, a nagyobb vagyonnal bíró magánosok is a legminimálisabb adót fizetik. Különösen áll ez az ingatlanulajdonosokra és természetesen, hogy ugyanez tapasztalható az ipari vállalatoknál is.

Taranu Viktor aradi pénzügyi vezérfelügyelőt a hét elején táviratilag rendelték le *Bucurestibe*, ahonnan most tért vissza *Aradra* és lerendelésének okáról a következő felvilágosítást adta:

A miniszteriumban most kezdődtek meg az ellenőrző-körutak, amelyekben maga *Crisan György* alminiszter közreműködésével állapítja meg a miniszterium ugynevezett repülő-bizottsága, hogy a nagy ipari-vállalatok mennyiben tettek eleget adófizetői kötelezettségüknek. Nagy fontossággal és jelentőséggel bír ez most, amikor az államnak ugyszólván minden banira szüksége van s amikor tudott dolog, hogy az állami bevétel egyetlen forrása az adó, amelynek befizetése körül azonban hosszú időkön

Pesti utad műsorán
legyen rajta:

FLÓRIÁN

Hangulatos kis kávéház

— ZENE —

BUDAPEST

IV., Régi posta-uca 5.

T: 897-68

Egy csepp puder sincs az arcán, nem csoda hát, ha kissé kipirult az izgalomtól... Hamarosan megtudja, hogy felvételét és boldogan vortul vissza a görlecsoport felé.

Még egy jelentkező akad. Alig 14 esztendő-s kisleány, alacsony, fejletlen természetű: kockás-ruhában, szepegve áll a zsűri előtt. Mántha csak egy *Gaál* Franci-szerep elevenedett volna meg: olyan esetlen, bátorlalan. Mindenki mosolyog, *Róna* szigorúan megkérdezi:

— Miért nem jött az édesanyjával?

— A... a mama nem tudja, nem enged!

— *szepeg a kis „naiva” és Darvas Ernő*, aki eddig szerényen háttérbe vonult, most kiáltja a végszót:

— *Háztartásbeli...!* — A kisleány szinte boldogan, megkönnyebbülve távozik. Csak a bizonyosság kellett neki, hogy egyelőre nem kezdeni meg hódító hadjáratát a kulisszák világában. Talán néhány év múlva... Addig hazamegy a mamájához mosogatni.

Eltűnik a szürke polgári név...

A vizsga véget ért. Még egy ünnepélyes aktus: megtartják a keresztelőt. A színlapra alkalmatlan nevűek egymás után járulnak a zsűri elé, ahol megkapják új nevüket:

— *Te Mezey leszel*, az meg *Szöllős, Mándy,*

Timár és a hosszunevű kisleány *Keleti Baba...* — hangzik a „keresztelő”. Az egyik fiatalember közbeszól:

— *Engem nevezzenek el — Táraynak!* — kiáltja.

Nomen est omen...

(—nyi.)

keresztül bizonyos szabálytalanságok voltak tapasztalhatók.

Crisan György alminiszter intenciója volt, hogy a miniszterium repülő-bizottsága, amelynek én is tagja voltam, először is a petroleum-vállalatokat vizsgálja felül az adófizetés szempontjából. Ebből a célból leérkezésem után *Ploiestibe* utaztunk ki, hogy az alminiszter szerint: „egy kis meglepetést szerezünk a vállalatoknak”. Néhány napig tartózkodtunk *Ploiestiben* és sorra látogattuk az összes ott lévő petroleum-vállalatok központi irodáit, bár összegszerűleg nem lehet még megállapítani, de annyi tény, hogy éveken keresztül milliárdokat tesz ki az az összeg, amelyet a petroleum-trösztök nem fizettek be adó címén. A beindított vizsgálatot a miniszterium által delegált külön bizottság folytatta le és valószínű, hogy a közeljövőben már összegszerűleg is megállapítható lesz, hogy mennyit kell a petroleum-vállalatoknak utólagosan az állampénztárba befizetni.

A petroleum-vállalatok ellenőrzése után sor kerül a szeszgyárak ellenőrzésére, amelyeket ugyanez a miniszteriumi bizottság folytat le.

Fog a mai viszonyok foly- Halmos fogászati,
tán a legmértékeltabb
árak mellett készült
Calea Banatului (Arad) 2.

„Utazzon október 12-én Budapestre az Aradi Közlöny „Filléres Gyors“-ával“ üzenni a budapesti Studio

Arad polgármestere és rendőrkezes-tora az Aradi Közlöny kirándulói között. Budapest-Bécs: 30 pengő

Az őszi legszebb hat napját töltik Budapesten és Bécsben az Aradi Közlöny „Filléres gyorsvonatának“ október hó 12-én délelőtt induló utasai. Pompás programmal összeállított akciónk ma már a maga frappáns nagyszerűségében bontakozik ki minden egyes részletében az érdeklődők tábora előtt: mindent körültekintő gondossággal, az elképzelhető legnagyobb kedvezményekkel, mindvégig nyugodt környezetben tesszük meg az utat az Aradi Közlöny „Filléres gyorsvonatának“ utasai, akiknek az alábbiakban foglaljuk teljes és áttekinthető magyarázatot adunk a szükséges tudnivalókról.

Az Aradi Közlöny—Az Est—Dimineața „Filléres gyorsvonata“

október hó 12-én, szerdán délelőtt indul az aradi pályaudvarról.

Kényelmes Pullman-kocsik, számított fülkékkel és előre kiválasztott ülőhelyekkel várják az Aradi Közlöny utasait, akik az egész utat Aradtól Budapestig és hat nappal budapesti szórakozás után Budapestről Aradig, magyar vízummal együtt mindössze csak 475 lej fizetnek. Bármilyen érvényes utlevéllel résztvehet az Aradi Közlöny „Filléres gyorsvonatán“: aki pedig kollektív utlevéllel kíván utazni, kollektív utlevelet szerzi. Ezután is külön felhívjuk az érdeklődők figyelmét arra, hogy

akik kollektív utlevéllel kívánnak velünk jönni, szükséges irataikat október hó 4-én, kedden délig okvetlenül adják át számunkra az Aradi Közlöny kiadó hivatalában, egyben pedig eddig az időpontig feltétlenül fizessék be a kollektív utlevélhez szükséges 400 lejt,

mert kurirunk a kollektív utlevél ügyében kedden a koradéltáni órákban indul Bucuresztbe. Természetes, hogy mindazok, akik már jelentkeztek a kollektív utlevélre, de nem fizették be a 400 lej utlevélösszeget, küldjék be kedd délig feltétlenül mert a kollektív utlevél díját futárunknak Bucuresztben le kell fizetnie. Félreértések elkerülése végett közöljük, hogy a „Filléres gyorsunk“-ra befizetett 475 lejes utazási díjat nem számíthatjuk be a kollektív utlevél javára.

A kollektív utlevélhez a következő okmányok szükségesek: Férfiaknak: személyazonossági, állampolgársági, 50 éves korig katonai bizonyítvány. Nőknek: személyazonossági, állampolgársági bizonyítvány. Tizennyolc éven aluli utasainknak szükséges még, hogy szülői beleegyezést is bemutatassanak. A fenti iratokon kívül minden egyes utas 3 darab fényképet ad a kollektív utlevélhez. Mivel az iratokat a hatóságok nem adják vissza, célszerű, ha azokat közjegyzői másolatokban juttatják hozzánk utasaink. Aki rendes utlevelet kíván, az forduljon az Aradi Közlöny-höz, vagy a Künstler Utazási Irodához.

De nemcsak az utazás minden versenyen felülálló kényelméről, olcsóságáról és változatoságáról gondoskodunk, hanem arról is, hogy az Aradi Közlöny utasai számára

Az Est-lapok hatalmas szervezővel rendelkező apparátusa, minden elképzelhető kedvezményt megszerez arra a hat napra, ameddig Budapesten tartózkodnak.

Utasaink Budapestre október hó 12-én délután érkeznek meg. Kedvezményes hotelek, szállí-

tási eszközök, kedvezményes étkezési helyek, szórakozási lehetőségek, színházi és sportesemények várják utasainkat. Így elég, ha példának megemlítjük a pesti körutazás költségét autón, vagy autócaron, amely az Aradi Közlöny utasai számára az eddigi 12 pengő helyett csupán 4 és fél pengőbe kerül. A Vígyszínházban és a Labriola-varietében 60 százalékos, a Fővárosi Operettszínházban 30 százalékos, a Magyar- és a Király Színházban 25—25 százalékos kedvezményt kapnak az Aradi Közlöny igazolványával ellátott utasai: a Hungária-úti sportpálya derby-eseményeire pedig az Aradi Közlöny utasai számára tartanak fenn kedvezményes jegyeket.

Rendkívül előnyös kirándulónkra az a körülmény is, hogy az Aradi Közlöny „Filléres gyors“-a október első felében indul, amikor

MARADA TELJES

terjedelmű 192 oldalas

SZÍNHÁZI ÉLET

csak az ára lett olcsóbb

MINDEN SZÁMA 20.- lej

192 oldal, 32 oldalas gyermeklap, kotta- és kézimunkamelléklet, rengeteg kép és háromfelvonásos darabmelléklet

Megkezdődik eheti számban: Miss Magyarország-verseny — Intim Pista regénye indul: „A primadonna kedvence“ — Hatvany bárónő leszerződött, hetenként tudósít — Új pályázat: „A dolgozó nő sexappealje“ — Darabmelléklet: „Emmy“, a Vígyszínház nagysikerű színműve — Kottasláger: a világhíres „Reaching for the Moon“ és sok más szenzáció
Ára 20 lej -- Előfizetés 250 lej -- Mindenütt kapható
Főbizományos: Pallas Lapterjesztő, Cluj

még szép őszi időben élvezhetik Budapest látványosságait, még mielőtt beállanak a szokásos októbervégi esőzések.

A budapesti rádió igazgatósága egvébként, átérve az Aradi Közlöny—Az Est—Dimineața október hó 12-én induló „Filléres gyorsvonatának“ jelentőségét, ma délelőtt és délután a következő híradást adta le a Studio bemozdója után:

— Romániából a közeli napokban cserevonat érkezik Budapestre, a romániai Filléres gyors. Ez a Filléres gyors, amely október hó 12-én indul. A Filléres gyors bucureszt-i, temesvári és aradi utasokat hoz. Temesváron a cserevonatra a Temesvári Hírlapnál, Aradon pedig az Aradi Közlöny-nél lehet jelentkezni. A Filléres cserevonat október hó 18-án indul vissza Romániába.

A budapesti rádióleadó Studiójának a híre felcsillanó szemmel hallgatták mindenütt utasaink.

Budapestről egvébként október hó 15-én reggel indul Bécsbe „Filléres gyorsvonatunk“, hogy ugyanazon délelőtt meg is érkeznek. Négy nappal bécsi program után utasaink, akik ezen a kiránduláson részt akarnak venni, 18-án este indulnak vissza Budapestre.

Az utazás Budapest—Bécs (négy nap)—Budapest között, osztrák beutazási és új magyar beutazási vízumdíjakkal együtt (mert Bécsből visszafelé új magyar vízumra van szükség), a szokásos 76 pengő helyett, mindössze 30 pengőbe fog kerülni.

Utasaink számára Bécsben a Hotel Continental, a Hotel Kaiserhof, Hotel Holler és a többi előkelő szállodák minden kedvezményt már előre biztosítottak.

Arad és Temesvár hivatali előkelőségei, polgármesterei és rendőrkezes-torai október 12-én indulnak a „Filléres gyors“-sal Budapestre. Az utazási és utlevélügyekben minden elképzelhető felvilágosítást megadnak az Aradi Közlöny főkiadóhivatalában, valamint a Künstler Utazási Iroda vezetősége. Tekintettel az Aradi Közlöny—Az Est—Dimineața „Filléres gyorsvonatának“ közeledő indulására, holnap,

vasárnap délelőtt 9 és 12 óra között, úgy az Aradi Közlöny főkiadóhivatala, mint a Künstler utazási iroda, permanens szolgálatot tart

hogy az esetleges felvilágosításokat bárkinek megadja és a jelentkezéseket még idején elfogadhatja. Utazzék velünk az őszi verőfényben fürdő Budapestre és Bécsbe, mert a lehető legkisebb anyagi áldozat mellett feledhetetlen emlékeket szerez magának!

Aradi ügyvéd és ügyvédnő cégtábla-pereskedésének újabb meglepetése

Feltűnéstkelő keresetet adott be néhány nappal ezelőtt az aradi járásbíróhoz Moldovan Stella aradi ügyvédnő. A keresetnek nem mindennapi előzménye az volt, hogy Váró Zoltán dr. aradi ügyvéd, akinek házában az ügyvédnő megnyitotta irodáját, nem engedte meg, hogy címtábláját kifüggesse a ház falára. Ebből pereskedés származott, amelynek során Moldovan Stella néhány héttel ezelőtt újabb beadvánnyal fordult az aradi járásbíróhoz és abban kérte, hogy számára ítéljen meg a bírónag havi tízezer lei kártérítést.

Ebben az ügyben most újabb fordulat állott be. Váró Zoltán dr. ugyanis a napokban megállapította, hogy Moldovan Stella ügyvédnő a kereset beadásával egyidejűleg, a konverziós törvényre való hivatkozással, kérelmet adott be az aradi törvényszékhez, amelyben kimutatta, hogy 20 hold földje van, amelynek jövedelméből él, mivel az ügyvédi praxis semmit sem jövedelmez részére és ezért kéri a konverziós törvény alkalmazását adósságaira. Váró Zoltán dr. beadványában hivatkozott az ügyvédnő konverziós kérelmére, amelyben elismeri, hogy ügyvédi irodája semmit sem jövedelmez, nem helytálló tehát az ellene indított keresetében követelt összeg, amelyet tízezer lejtben állapított meg, mint olyan jövedelmet, amelyet ügyvédi irodája jövedelmez számára.

Férfi és női kabátszövetek, ruhaszövetek és bélésárak

őszi kiadásítása karácsonyig kedvezménytel.

Katona és diákszövetek tartós és olcsó minőségben a

segessvári szövetgyár
vezérképviselőjénél:

Vajda, Béla, Bul. Regina Maria

A banditák városáról beszél az Aradi Közlönynek William Rober amerikai író

Az ismert író hat hélig volt foglya a csikágói alvilágnak — Gangster-egyetemek — Küzdelem az alvilággal — Csikágó a csőd szélén — Az eladott petroleumvonat — A jószívű banditakirály — Milliárdos liu, aki kalandvágyból bandita.

Írta: STODOLNI DEZSŐ, az Aradi Közlöny bécsi munkatársa.

Nemsokkal az indulás előtt érkeztem a Westbahnhofra és már indulásra készen állott az Orient Express, melynek hálókocsijában Amerika egyik legérdekesebb írója utazik. Nem olyan érdekes mint Ford, vagy talán valamelyik másféle dollér-király, csak egy író, aki végig tanulmányozta az amerikai alvilágot és hosszabb időt töltött Csikágóban, hol alkalma volt megismerni Al Capone birodalmát. **William Rober.**

Hamar a fülkéjére akadtam, valósággal betörttem hozzá. Titkárja éppen felolvasott neki, mikor beléptem.

— Egy gyors interjút szeretnék Csikágóról, mondtam.

Gépfegyvertűz az uccákon

Először meglepődött a csikágói fellépésem, de aztán elnevette magát.

— *Oh... Yes... Ha már kell... Foglalion helyet...*

Cigaretta, kissé őszes haj, barna, meleg szemek.

— Csikágó? ... Kétségtelenül a világ legveszélyesebb bünözőinek a találkozóhelye. Itt meg lehet találni a meszticet, a nápolyi csavargót, a párisi apacst és a hamburgi mattrózt. Az emberek már egészen fiatal korukban kezdik és a *fiatalságot külön iskolákban oktatják ki, hogy hogyan kell támadásokat megszervezni és sikeresen végrehajtani!* Különböző csempész társaságok küzdenek a hegemonia megszerzéséért a város felett és gyakran előfordul, hogy az egymás között előforduló *nézeteltéréseket nyílt uccán intézik el gépfegyverrel.* Ebben a városban egyáltalában nem szégyen az, ha valaki szeszcsempész vagy ha kétes ügyekkel foglalkozik. Bizonyítani ugysem lehet, de nem is tanácsos. Az árulókra és besugókra a legrettenetesebb halálnemek várnak, akik a listára kerülnek nem menekülhetnek meg a büntetésük elől.

— A rendőrség nem képes megakadályozni ezeket a rémtetteket?

— Nem. A csikágói rendőrség túl gyenge ahhoz, hogy szembeszálljon a bandákkal, de az igazat megvallva nem is nagyon igyekeznek, mert maguk is sok esetben valamelyik szervezethez tartoznak. A vádlottakat a bíróság a legtöbb esetben felmenti és ilyenkor előfordul, hogy a bandák saját maguk szolgálatnak igazságot. Egyes bandák már annyira modernnek, hogy *saját villamosszékekkel rendelkeznek, sőt tavaly egy halotthamvasztót építettek az egyik áruház alatt.* Hiába, a dollár utáni küzdelem és a szeszcsempészés teljesen felőrölte az emberi lelkeket.

A város tisztviselőiből az alvilág hirhédi vezérei lesznek

— Igaz, hogy Csikágó a csőd szélén áll?

— Igaz, sőt azt lehet bátran állítani, hogy *már csődbe is jutott!* Ennek roppant egyszerű a magyarázata. Ebben a hatalmas városban nem fizet senkise adót. Ha valakinek adója ezer dollárra rug, megjelenik nála egy ügynök valamelyik szervezettől és megfelelő összeg ellenében rendezzi az adóügyeket. Ez a gazdálkodás természetesen arra vezetett, hogy a város formálisan csődbe került, aminek következtében tisztviselőinek husz százalékát el kellett bocsájtani! Az állás nélküli emberek pedig, tekintve, hogy munka nélkül maradtak, kénytelenek voltak valami foglalkozás után nézni és mivel, hogy a gyors meggazdagodás minden

kit csábit, a város volt tisztviselőiből néhány napon belül az alvilág hirhédi vezérei lettek.

— Csikágó különben is a világ legérdekesebb városának tekinthető. Sehoh sem találunk annyi szélhámost és naplopót mint Itten. A rettenetes tempóban fejlődő városban a világ sörredéke gyűlt össze. Nincs az a bűntény vagy szélhámoskodás amit itt nem próbáltak volna ki vagy hajtottak volna végre. Az újabb időkben egyre nagyobb mértékűt kezd öltetni a halottrablás, mely megteremtette a modern idők legérdekesebb biztosítását: a halottbiztosítást. Tavaly egész sereg arany-vonatot raboltak ki a legbámulatbaejtőbb módszerrel. Egyszer az egész vonatot egy holt vágányra vezették és valóságilag ellonták az egész szerelvényt a vasuti személyzettel együtt. A tavasszal egy petroleumvonatot adtak el a vállalkozó szellemű szélhámosok, mely mint állami szállítmány

LEVÉL

dr. Nagy Sándorhoz a „Gyilkosok” című vezércikk írójához

Különös érdeklődéssel és nagy figyelemmel olvastam el az Aradi Közlöny szeptember 25-iki számában „Gyilkosok” cím alatt igen tisztelt ügyvéd ur tollából származó vezércikket. Különös figyelme szenteltem ennek azért, mert ügyvéd urat a multból, mint jeles kriminálístát ismerem s így nagyon érdekelt, hogy ebben a súlyos erkölcsi és jogi kérdésben, milyen álláspontot foglal el?

Elfogadom azokat az okokat, amelyek a fokozott bűnösségi hajlamok és a büntettek alapjánál szolgálhatnak ügyvéd ur felsorolása szerint, nevezetesen többek között a gazdasági válságnak elnevezett nyomort, munkanélkülséget, a korgó gyomrot, a túlzó világmegváltást hirdető eszmék fanatizmusát, stb., de nem mehetek el szó nélkül azon megállapítás mellett, amely így hangzik: *„bizonyára az erkölcsiség végső sülyedéséhez hozzájárulnak bizonyos természet, rejtelmes, titokzatos törvények, amelyeket még nem ismerünk és amelyekre talán ráillik ez a megállapítás: ignora-bimus.”* Szóval — amint későbbben megállapítja — az ember bűnös hajlamait a természet okozati láncolatába kell beállítani.

Nem akarom részletesen boncolgatni ezt a főleg pszichológiai kérdést, csak arra szeretnék erősebben rávilágítani, amit a vezércikk nem emelt ki kellő nyomatékkal: a „Lelki mérgezés”-re, mint bűnözési okra. Hogy a testet évszázadok, sőt évezredek óta, mindenféle méreggel ölik, pusztítják, azt tudjuk. De nemcsak a testet mérgezik, hanem a lelket is! Ennek a lelki mérgezésnek pedig az a sajátossága, hogy nemcsak azt a lelket öli meg, amely a mérget magába szívta, hanem a megmérgezett lélek megöl más lelkeket, másnak a testét is. A főbenjáró bűncselekmények elszaporodásának ez a főoka!

Ma, amikor szemérmetlenül folyik az erkölcselenség, a bűn dicsérete, amikor nyomtatványok, filmek, sőt az ugynevezett irodalom útján izgatnak a vallás, az erkölcs, a társadalmi rend ellen, várhatnak-e egyebet a tévutakra vezetett lélektől, mint rombolást, erőszakot? Az ateisták, kommunisták, anarchisták, nihilisták és mindenféle egyéb „isták” a legnagyobb nyilvánossággal, ugyszólván

érkezett az egyik tehénpályaudvarra és mikor reggel az átvételre jelentkeztek, hűlt helyét találták a tisztviselők az egész szállítmánynak.

— Mi volt a legérdekesebb élménye odalent?

— Tavaly az egyik razzia alkalmával súlyosan megsebesültem és akkor magukkal vittek egy földalatti rejtekhelyre a banditák. Ekkor ismertem meg a csikágói alvilágot a magától titkálva együtt, ahová különben talán sohasem kerülhettem volna el. Azt hiszem ezt a hat hetet, amit itt lenn töltöttem, nem fogom egyhamar elfelejteni. Azt vallottam, hogy magam is bandita vagyok és csak így tudtam megmenekülni a villamosszéktől. Többször láttam Al Caponét, aki tanácskozásokra jött testőreivel körülvéve.

A banditák halálos ítéletei

— Szemem előtt végeztek ki öt embert, mert rendőrségi besugók voltak, egy tízéves gyermeket, akinek apja nem fizetett váltágdíjat, pedig megvakították és úgy küldték vissza. De még sokkal különb dolgokat is láttam. Egy *fiatalemberben az egyik rendőrkapitány fiára ismertem, aki nappal a legjámborabb pap volt, éjjel pedig egy csempészbanda feje.* Azonkívül találkoztam egy milliárdos fiával, aki kalandvágyból megszökött a szülői háztól és beállt betörőnek.

Kint fütyülés, láрма, bucsuzkodás, lekésset utasok rohannak, hordárszámok, cukorkaárusok, üdvözlések, cuppanó bucsucsökök, tolatás! Fütyök és nekem még csak annyi időm van, hogy kezet fogjak vele és leugorjam a lassan induló vonatról, mely messzi országok felé repíti álombamerülő utasait...

teljesen büntetlenül mérgezik a lelkeket, izgatják a felhevített fantáziát, egy szebb, egy jobb világ csalóka álmokképeivel...

Aki a világot meg akarja erkölcsileg váltani, a bűnözési statisztikát le akarja szállítani, annak mindenképp itt kell kezdenie! Azt a sok lélekkufárt, lelki gyilkost kell előszörban statáriális bíróság elé állítani, akik legtöbbnyire üzleti okokból reklamirozzák a bűnt. Ha ezeket a lelki méregkeverőket, a bussines véreskező és véresszáju táltosait, akik akárhányszor kartelleket, vagy trösztöket képviselnek és a szegény ember pénzén emelkednek a világsiker felé. Ha ezeket juttatjuk akasztófára, akkor kevés akasztással sok rablást és gyilkosságot fogunk megelőzni. Hogy ma annyit gyilkolnak és rabolnak, annak főoka az üzleti alapon üzött lélekmérgezés, amely kihasználva a nyomort, az elégtelenséget és gyűlölködést, embert ember ellen uszít, sárbatiporja a törvényt és megbecsteleníti erkölcsi, vallási ideáljainkat. Ezeket a nem is titokzatos, nem is rejtelmes, nem is természeti okokat kell kiirtani és nem lesz szükség a kriminalisztikában az „ignora-bimus” rovatra...

Igaz nagyrebecsüléssel:
Schill József.

A stresszi konferencia

eredménye a Népszövetség előtt — Litvinov gazdasági egyetértést követelt

Genéből jelentik: A Népszövetség Európa-bizottsága Herriot elnöke alatt nagy érdeklődés mellett kezdte meg ma tanácskozását a stresszi határozatok végrehajtásáról. Valamennyi szónok elismerte a stresszi tanácskozásokon hozott határozatok nagy jelentőségét. Edén angol államtitkár bejelentette, hogy kormánya fenntartással él minden olyan megállapodással szemben, amely más államok pénzügyi megerősítését jelenti.

Litvinov szovjet-delegátus felszólalásában ismételten leszögezte, hogy a válság leküzdésének egyetlen komoly módja a moszkvai kormány javaslatának elfogadása, a gazdasági non aggression-szerződés megkötése.

Rosenberg német delegátus örömmel üdvözli a stresszi javaslatokat, amelyeket egy világmegegyezés kezdeteként kell tekinteni. A német kormány úgy látja, hogy az egészséges eszmecsere megindításának módja a kétoldali preferenciális szerződések megkötése, de Németország ezidőszereint nincsen abban a helyzetben, hogy ilyen szerződéseket köthessen.

H I R E K

Bridge-szalont nyit három aradi uriaszony

A volt Lloyd-klub helyiségében nyílik meg a napokban az első aradi bridge-szalont

Korunk előkelő szellemi tornája, a bridge, mindinkább tért hódít és Aradon már arra a fejlődési fokra jutott el, hogy nem játékszenvedély többé, hanem mindennapi szórakozást, szellemi felüdülést jelent az intelligens társadalmi rétegek számára. Eppen ezért valóban hézagpótló és már régen nélkülözött intézmény nyílik meg a közeli napokban a Városi-kávéház felett lévő, volt Lloyd-klub helyiségében. A bridge nagy népszerűsége folytán, erősen megnövekedett a játékosok száma és a mai gazdasági viszonyok mellett, háziösszejövetelek anyagi megterhelést jelentenek, így az aradi bridge-játékosok körében őszinte örömmel üdvözölték a közeljövőben megnyíló bridge-szalont tervezetét, annál is inkább, mivel a külföldön és a szomszéd városokban, már évek óta nagy sikerrel működnek hasonló bridge-játéktértek.

Aradon három ismert uriaszony áll a vállalkozás élén, közülük dr. Ujhelyi Józsefné bridge-körökben előnyösen ismert, kiváló játékos, aki három aradi versenyen nyert már díjat, közöttük az Aradi Közlöny legutóbbi rendezett nemzetközi bridge-versenyén. Hacker Béláné és Horváth Lajosné szintén ismert aradi uriaszonyok szerepelnek még a vezetőségben, akiknek neve szintén garancia arra, hogy a bridge-szalont közönsége elegánsan és jól fog szórakozni, azonfelül minden ambíciózus bridge-játékos számára megfelelő partnerrel szolgálnak. A kezdő játékosok igen kedvezményes feltételek mellett bevezetést nyernek a bridge-játék titkaiba, míg azok, akik nem rendelkeznek elegendő tudással az új, nemzetközi írásmód által megkivánt játékhoz, rendes kiképzésben részesülnek. A régi Lloyd-klub nagyterme izlésesen átalakítva, kellemes és intim berendezéssel, mint bridge-szalont nyílik meg a közeli napokban, ünnepélyes keretek között.

Kérdezze meg az orvosát, hogy mi a véleménye:

CENTRAL MOZGÓ: TEVES UTON. Zenés-énekes színv. Stágerfilm. Főszereplők: HARALD PAULSEN, GUSTAV FRÖHLICH, CAMILLA SPIRA, LUCIE ENGLISH, HERMANN THIMIG, MAX ADALBERT.

SELECT MOZGÓ: EINE NACHT IM GRAND HOTEL. Operettláger EGGERT MÁRTÁVAL a főszerepben.

Előadások kezdete 5, negyed 8 és negyed 10 órakor.

CENTRAL: Fél 12 órai matiné, FELFORDULT VILÁG Viasta BURIAN-nal.

SELECT: Fél 12 órai matiné, AZ ISTENEK FIA Richard BARTHELMES-szel.

JÖN! A KÉK DUNA MENTÉN (Bécsi éjszák). Romantikus filmoperett.

— IDŐPROGNÓZIS. Továbbra is gyengén felhős, meleg idő várható, az esti órákban erősebb lehűléssel.

— A jövő héten tárgyalja a Népszövetség a fegyverkezési egyenjogúság kérdését. Genéből jelentik: A jövő héten, minden valószínűség szerint megindulnak a tárgyalások a fegyverkezési egyenjogúsági kérdéssel. Erre az alkalomra Genébe várják úgy Herriot francia miniszterelnököt, mint a német birodalmi külügyminisztert.

— Levált egy görög félsziget a szárazföldről a földrengés következtében. Athénből jelentik: Péntek délután újabb földlökések voltak és a Kalkidok félsziget teljesen elvált a szárazföldtől. Stágeira helység, Aristoteles szülőfaluja rombadőlt. A segítségül jött angol hajók bombázták Karizazos és Siavros még állvamaradt, de veszéllyel fenyegető falait. Az éjtelmi földlökés volt.

Megnyerheti a főnyereményt az Aradi Közlöny ajándéksorsjeggyel

Aki féltre előfizet az Aradi Közlönyre, részt vesz az október 19-én kezdődő huzáson

Őszinte feltűnés és fokozódó érdeklődés kíséri az Aradi Közlöny akcióját, amellyel egy újabb kedvezményt sikerült előfizetőink számára biztosítani. Ma, amidőn Aradon és Aradmegyében olyan nagyméreteket öltött a sorsjegyvásárlás, ami az utóbbi hetek milliós aradi nyereményeinek tulajdonítható, feltétlenül számottevő kedvezménynek számít, ha valaki egyetlen bani ráfizetés nélkül, ingyen hozzájuthat egy sorsjeggyel, melylyel már a legközelebbi osztály első huzásán játszhat.

Az Aradi Közlöny minden előfizetőjének, akár régi, akár új, minden ráfizetés nélkül, teljesen ingyen egy nyolcad sorsjegyet ad, amennyiben az illető hat hónapra előre kifizeti előfizetési díját, azaz 420 lej. Bárki tehát, aki akár most fizet elő lapunkra, akár régi előfizetőnk és félévi előfizetési díját, 420 lej egyenlítő, az erről szóló nyugtával egy utalványt kap egy nyolcados sorsjegyre, melyet természetesen teljesen dímentesen vehet át.

Mióta első hirdásaink megjelentek, már számosan jelentkeztek az Aradi Közlöny kiadóhivatalában

s lefizették a félévi előfizetési díjat. Ennek elismerésében azonnal megkapták az utalványt a sorsjegyre.

— Temesvár—Arad teniszmérkőzés az aradi AKE-pályán. Az aradi AKE tenispálya holnap, vasárnap nagy mérkőzések színhelye lesz. Délelőtt fél 11 és délután 3 órai kezdettel, a temesvári és aradi teniszversenyzők mérkőzése folyik le az AKE-pályán. A temesvári versenyzők csoportjában a következők szerepelnek: Dr. Fülöppné, Czapp Bönci, Ungár, Ludwig, Somló és Czapp József. Az aradi versenyzők csoportját az alábbiakban állították össze: Somogyi Klári, Hackerné, Hollárderné, Wechsler, Gitta, Vámos, dr. Craznic. A versenyek programján férfi egyes, női egyes, férfi páros, női páros, vegyes páros, azonkívül dr. Popovics és Dabics, a temesvári Szövetség exponenseinek száma szerepel.

az ártalmatlan (bécsi)
WALDHEIM
soványító pastillákról?

Megfiatalodtunk...

Ma éjszaka lassan kuszott az óramutató tizenkettőről egy óra felé... Mintha érezte volna, hogy ezt az utat hiába járja meg, mert mielőtt az egyes számon megpihenhetne, az idő nagy homokórájának percei pillanatnyi gyorsasággal hullanak vissza a múltba. Az óramutató két karja engedelmesen visszafordult és a következő pillanatban ismét ott állott merőlegesen, katonás vigyázz-állásba az éjfél jelző tizenkettes számegeyén. Mélyen csengő, komoly ütőssel kongatta el a városháza órája az éjfélt, ezen az éjszakán másodszer, mintha megállott volna az idő és sohasem akarna hajnalodni... Ezzel az egy órával ismét közelebb jutottunk Nyugathoz, ezzel az egy órával korábban fog felkelni nálunk a nap s ugyanez az óra visszafiatalodást jelent számunkra, ami a mai gondokkal teli, küzdelmes világban megbecsülhetetlen értéket képvisel. Ha egyéb hasznunk nem is volt a levített Iorga-kabinetből, azt az egy órát mégis csak nekik köszönhetjük. (cs.)

— Új bécsi rendőrönkököt neveztek ki. Bécsből jelentik: Az osztrák köztársaság elnöke a bécsi rendőrség elnökévé nevezte ki dr. Brandl Ferenc eddigi rendőrségi alelnököt. Az elnöki állás Schober dr.-nak kancellár-rá történt kinevezése óta volt üresedésben.

— Megnyílt az új pan-európai kongresszus. Bécsből jelentik: Ma nyílt meg a III. pan-európai kongresszus. A tanácskozást Couderhove-Kalergi gróf hosszabb elnöki beszéddel nyitotta meg. A kongresszus elhatározta, hogy több európai államférfiúnak, köztük dr. Brüning volt kancellárnak, üdvözlő távírtatot küld.

Miután a sorsjegy bolti ára 125 lej, tehát mindazok, akik eddig is igénybe vették kedvezményünket, minden ellenszolgáltatás nélkül majdnem kéthavi előfizetési díjat kaptak vissza.

Ajándék-akciókat csak október hó 18-ig áll módunkban előfizetőink számára fenntartani, mert október 19-én már kezdődnek a huzások. Ezen a huzáson

a főnyeremény 700.000 lej.

ezenfelül több nagy nyeremény kerül ugyancsak szétosztásra. Ha tehát szerencsés kézzel játszik, bárki, aki igénybe veszi az Aradi Közlöny sorsjegy-akcióját, minden anyagi áldozat nélkül hétszázezer lejhez juthat. Előreláthatólag sokan lesznek még továbbra is, akik kihasználják előfizetői kedvezményünket, mert

nem csinálunk semmiféle kivételt a jelentkezők között. Aki kifizeti a hathavi előfizetést, minden további szelektáció nélkül ingyen sorsjeggyéhez jut.

A magunk részéről örömmel nyújtjuk át előfizetőinknek áldozatkészségünk újabb bizonyítékát, azzal a kívánsággal, hogy az október hó 19-én kezdődő sorshuzás főnyereménye az Aradi Közlöny előfizetőinek nagy családjában találon boklog lövendő birtokosára...

Öfelsége, a Vigéc

Filmvígjáték premierje a Corso-moziban.

Rendkívül mulattató, elejétől végig ötletes filmvígjáték szerepel a Corso-mozi új műsorán. „Öfelsége a Vigéc“-t hozta ki a berlini filmgyár, Salamon Béla első hangosfilmje, amelyben a kitűnő magyar komikus olyan kabinetakítást produkál, amely valóban méltó színpadi sikereihez. Egy női divatcég tulajdonosát játsza, a töle megszokott közvetlenségével és egy-egy mozdulata, kiszólása épp oly derűt, kacagást vált ki, mint a színpadon. A főszereplő — természetesen — Fritz Schultz, a német vígjátékok örökös bonvivánja, akit sohasem lehet megenni őszinte humoráért. Ida Wüst és a kedves Maria Paudler, a német színpadok legnépszerűbb szubrettprimadonája járulnak hozzá a megérdemelt sikerhez.

Kapható győgytárakban és drogériákban,
Dobozonként 115.— Lej.

Az eredmény meglepő!

— Budapesti futball-csapat győzelme Belgrádban. Belgrádból jelentik: Budai „11” — DSC 3:1 (2:0). A pesti csapat fölényesen nyerte a küzdelmet. Az első félidőben a játék a belgrádi kapu előtt folyt, a második félidőben a budai csapat nem gölra, hanem a játékra helyezte a súlyt.

Fontos Budapestre utazók részére

Szálljon meg a

Merán szállóban

Berlini-tér 7. (Nyugatinál)

Budapest legjobb helyén fekvő modern szállója. Lift, központi fűtés, hideg és meleg folyóvíz, fürdők, telefonos szobák, kávéház-étterem.

Szobák 3.50 P. Pensiók 7 P-től

Egy ágytól 10, két ágytól 20% engedmény a lap olvasóinak.

— Az aradmegyei jegyzői tanfolyam vizsgálatának eredményei. Aradmegye jegyzői tanfolyamán ma érték véget a jegyzői tanfolyam felvételi vizsgái. Több, mint kétszáz jelentkező közül 58 jelölt jelentkezett vizsgára, akik közül 3 nem vett részt mindvégig a vizsgálatokon, amelyek Nicolau kerületi közigazgatási vezérfelügyelő jelenlétében, dr. Lázár Ágoston megyei prefektus, a jegyzőiskola igazgatójának vezetése alatt folytak le. Az írásbeli vizsgálatokon 5 jelölt, a szóbelin pedig ugyancsak öt jelölt bukott meg; így tehát 45 jelölt tette le sikeresen a vizsgát.

Fehérneműek
— **paplanok**
elsőrendű kivitel — olcsó árak
Ruttkay & Botye cégneél

— Difteria-járvány Aradon. Aradváros főorvosi hivatalában az utóbbi tíz napban több, mint tíz difteria-megbetegedést jelentettek. A difteriás esetek csaknem kivétel nélkül mind iskolásgyermekek között fordultak elő. A tegnapi nap folyamán az ujaradi gimnázium egyik növendéke, a 11 éves Földes Imre betegedett meg difteritiszben, míg ugyanakkor Aradon Cherechian Ridica 4 éves kisleány difteritisz-megbetegedését jelentették be. Cucu Vazul dr. városi főorvosnak, aki azonnal kiadta a rendelkezéseket a kis betegek gondos elkülönítésére. Alkalmunk volt beszélgetést folytatnunk Cucu Vazul dr. városi főorvossal, aki kijelentette, hogy a difteria aradi fellépése egyelőre csupán szórványos esetekben nyilvánkozik meg; épp ezért különösebb aggodalomra nincsen ok.

— Dr. Boros Ernő fogorvos rendelését újból megkezdte. Strada Consistoriului (Batthyány-utca) 13.

Szegesvári selymek
Kabát és Costum szövetek
Legjobb minőségű Textiláru
Gyári árban kaphatók.
WEISZ SANDOR
3329 Str. Bratianu 2. (volt Weitzer J.-u.)

— Borpárlatot csak monopol utján lehet forgalomba hozni. A pénzügyminiszterium a közelmúltban Aradra érkezett rendeletében — amelyről részletesen beszámoltunk — közölte a legújabb beosztást, amely szerint Aradon monopolközpontot létesít. A monopolközpont szolgálat beosztás szerint több megye felett gyakorol felügyeletet és intézi a szeszfogyasztás körébe tartozó ügyeket is. Ezzel kapcsolatban ma rendelet érkezett a monopolközpont vezetőségéhez, amely szerint a miniszterium teljesen beszüntette a borpárlat szabad eladását. A rendelet életbelépésétől kezdve borpárlatot csak a Monopol utján lehet forgalomba hozni. A borpárlat árát a miniszterium még nem határozta meg, a rendelet egyelőre csakis arra vonatkozik, hogy a termelők tartoznak tárolni a borpárlatot, amelyből semmit sem szabad eladni.

.....
Sorsjegynél sokkal előnyösebb, ha megtanulja az állam nyelvét. Irassa be gyermekét meg önmagát is a szaktanárok által vezetett

román, német és francia nyelvű tanfolyamokra. Tandíj: heti 2 óráért csak 100 lej havonta. Érdeklődni: Friedmann Imréné-nél, Plata Avram Iancu (volt Szabadság-tér) 16.
.....

— Meghalt Orlik Emil, Berlinből jelentik. Az osztrák grafika egyik legnagyobb mestere, Orlik Emil, hatvankétféves korában, szívizühüdésben váratlanul elhunyt. Nevét dekoratívításra törekvő fametszeteivel tette Európa-szerte híressé, amelyeknek sokszorosításával egy egész új technikai eljárást teremtett meg. A vonalvezetés és az árnyékolás nagymestere művészetének későbbi stádiumában a japán művészetre emlékeztető egyszerűsége törekedett: ex-librisei, könyvillusztrációi és plakátjai a grafika eseményei voltak.

Legújabb bunda fazonokat, valamint rövid spencereket legszebb kivitelben készíti
ROSENZVEIG speciális szűcs,
Földes-patika, mellett.
Prómezzést, átalakítást legolcsóbban vállalok. 3264

— Huszonnégy válopert tárgyalta ma az aradi törvényszék. Az aradi törvényszéken a rendes törvénykezés megkezdése óta felkúnoen sok válopert került beadásra. A rekordot azonban a mai nap tartotta, mert az aradi törvényszék első és második szekciója összesen 24 válopert tárgyalta le. Érdekes, hogy a váloperteket majdnem kivétel nélkül a válni akaró feleség adta be és az indokolás kevés kivétellel az, hogy a férfi hűtlenül elhagyta a családi tűzhelyét. Ennek a magyarázata természetesen abban rejlik, hogy ezen az alapon a válni akaró feleség tartásdíjat igényelhet a férjtel, amennyiben a bíróság beigazoltnak látja a hűtlen elhagyás tényét. A törvényszék mindkét szekciója egész délelőtt a válopert eseteket tárgyalta és a legtöbbjében felhívta a férjet az életközösség visszaállítására.

és Kárpáti Mancsi, Lantos Irén,
Lady Kitty és Sillly Lya.

— A gyomorijás, gyomornyomás, bélsárpangás, nagyfokú erjedés, rossz emésztés, fehér nyelv, kábultság, fűzúgás, halvány arcszín, kedvetlenség a természetes „Fercac József” keserűviz használata által sok esetben elmúlik. Az orvosvilág a legnagyobb elismeréssel nyilatkozik a magyar Ferenc József vizről, mert hatása megbízható és rendkívül enyhe. A Ferenc József keserűviz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

.....
Tabakovits Danica Iparművészeti tanfolyamát megkezdi.
Strada Ioan Calvin No. 6. 3262
.....

Főnyereményt
nyerhet, ha
előfizet az

ARADI KÖZLÖNY-RE
Minden régi és új előfizetőnk, aki 6 hónapi előfizetési díját a mai naptól október 18-ig egy összegben kifizeti, ingyen kap egy nyolcad SORSJEGYET az állami osztálysorsjáték legközelebbi játékának első osztályára.

— Megmérgezte magát egy aradi leány. Tegnapi este jelentették az aradi rendőrségnek, hogy Sz. Nagy Edith aradi leány öngyilkossági szándékból moriumot ivott. A szerencsétlen leányt a mentők beszállították a kórházba, ahol ápolás alá vették. Mint megállapítást nyert, tettét nyomora miatt követte el. Állapota nem életveszélyes.

Vadászkürt-kabare
októberi szenzációja

— A zsidó Nemzeti Szövetség téli programja. A zsidó Nemzeti Szövetség aradi csoportjának vezetősége gyűlést tartott, amelyen a közeledő szezon programját tárgyalták meg. Határozat szerint október hó második felében kezd meg a szövetség kulturális ténykedését, egy nívós előadássorozat keretében, amelyen helyi, vidéki, sőt külföldi előadók szerepelnek. Az előadásokat kéthetenként tartják meg. December hó folyamán a Kulturpalotában nagyszabású műsoros estet terveznek, amelynek keretében egy neves külföldi előadó tart felolvasást. A szövetség programja rendkívül nívós, legnagyobb részét külföldi előadókat szerepeltet a rendezőség. Valamennyi előadás meghallgatása díjtalan és az érdeklődőket szívesen látja az egyesület vezetősége.

— A Gyári Alkalmazottak Temetkezési Egyesületének vezetősége felszólítja a tagjait, hogy az alapszabályok értelmében esedékes könyv-ellenőrzés végett, tagkönyveiket október 1-től október hó 15-ig bezárólag, a hivatalos órák alatt, délután 5—7-ig, saját jól felfogott érdekükben bemutatni sziveskedjenek, ahol az ellenőrző bizottság által felülvizsgáltatnak. Arad, 1932. október 1. Junák Kálmán ügyvezető elnök, Hang a Demeter titkár.

Megkülönböztetés

A tanító (megállítja egyik diákját az utcán, aki nem köszönti): Tommy, vedd le a sapkád!

- Nincs nálam...
- De hiszen a fejeden van.
- Az nem az enyém. A tivéremé.

— Fogait hófehérre varázsolja és dezinficiálja a Mira fogcsem. Egy tubus 15 lej. Földes gyógyszerár Arad.

Ditta Warden

a berlini Wintergarten v. tagja

— Ülést tart az Aradi Bridge-szövetség előkészítő bizottsága. Vasárnap ülést tart az alakulás előtt álló Aradi Bridge-szövetség előkészítő bizottsága. A hattagú bizottság megbeszéli a szükséges teendőket arra nézve, hogy a szövetség már a közeljövőben tarthassa meg alakuló közgyűlését.

— Pihenni akar? Kurára küldi az orvosa? Fogynia kell, avagy hizókurát kíván? Az utja nem vihet máshová, csak a Bécs melletti Badenbe, a Gutenbrunn-szanatóriumba, amely immáron évtizedek óta találkozóhelye az őszi hónapokban a legjobb úri társaságoknak. Szórakozva gyógyul, kipiheni a nagy városok ezernyi fáradságait és újjászülve, egészségesen tér meg otthonába.

— Az „Izbanda” hadirokkantak, özvegyek és árvák aradi fiókegyesülete ezúton értesíti tagjait és vezetőségét, hogy irodáját október hó 3-ával Bul. Reg. Ferdinand (Boros Béni-tér) 31. szám alatt, szemben a volt helyiséggel nyitja meg. Bajlári údvözléttel az elnökség.

A földművelésügyi minisz- térium pere

dr. Tagányi Sándor örököse ellen

Az állam a dr. Tagányival kötött szerződés megsemmisítését kérte a bíróság előtt

Régen huzódó pert tárgyaltak ma az aradi törvényszéken. A felperes a földművelésügyi minisztérium, amely a keresetet dr. Tagányi Sándor aradi földbirtokos ellen indította, azon a címen, hogy Tagányi Sándor dr. nem tartotta be az állammal, illetve a minisztériummal kötött szerződés feltételeit. A kereset szerint ugyanis dr. Tagányinak Curtici mellett mentelepe volt, amelyhez a földművelésügyi minisztérium adott használat céljára megfelelő területet. A terület átengedése ellenében szerződésileg bizonyos elkészítési munkák voltak kikötve, amelyeket — mint a minisztérium keresetében állította, — dr. Tagányi Sándor nem tartott be teljes egészében. A minisztérium keresetet adott be tehát, amelyben kérte a szerződés felbontásának elrendelését és ebben az ügyben mára tűzött ki fő tárgyalást a bíróság. Az alperes jogi képviselője bejelentette a bíróságnak, hogy dr. Tagányi Sándor időközben elhunyt s ezért kérte a bíróságot, hogy rendelje el a per megszüntetését. A kérelemnek a bíróság helyt adott, egyben utasította a földművelésügyi minisztérium képviselőjét, hogy a keresetet 15 napon belül a Tagányi-örökösök ellen indítsa meg, amennyiben a minisztérium követelését továbbra is fenntartja. Az új tárgyalási határidőt pedig jövő év január 15-ikében állapította meg.

SZABÓ ALBERT

üveg- és porcellán áruháza

folytatja a közönség érdekeit szolgáló olcsó eladásait a következő bomba-árakon:

Tányér sima, mély v. lapos	8	Tányér recés, mély v. lapos	9	Tányér duplaerős mély és lapos	10
Tányér sima, csémege	6	Tányér recés csémege	7	Tányér duplaerős csémege	8
Universal 6 drb. tálsorozat fehér	66	Universal 6 drb. tálsorozat színes	105	Universal 6 drb. tálsorozat aranyozott	135
Sültes tál 29 cm.	29	Tésztás tál 31 cm.	26	Salátás tál 21 cm.	40
Sandvich tál 32 cm.	38	Vajtartó kerék és szegletes	50	Szappantartó	9
Teáscsésze fehér	15	Kávés csésze fehér	11	Feketekávés csésze 6 pár színes	50
Kávékészlet kompl. 6 szem	175	Etkezőkészlet kompl. 6 sz.	595	Puddingkészlet 9 r.	120

Valamennyi áru a világhírű Villeny és Boch torgau-i gyár gyártmánya.

Nézzé meg szenzációs kirakatainkat.

Tekintve, hogy a külföldi árubeszerzés meg van nehezítve, kérjük vásárlásait azonnal eszközölni, nehogy készleteink kifogyjanak.

A ménesi hegyek fölött felragyog

Szőlősgazdák, akik nem szüretelnek --- Az állam évenként száz vagon bort

vásárol Ménesről --- Ménes idei bora felveszi a versenyt a tokajival

(Az Aradi Közlöny kiküldött munkatársától.) Boroshordókkal megrakott szekerek verik fel a port a ménesi uccákon, a szőlőhegyen halk nótaszó visszhangzik... megkezdődött a szüret. Csak az asszonyok és leányok dalolnak, náluk valahogyan hozzátartozik a munkához a nóta... a férfiak szomorúan néznek végig a megtépzott sorokon. Kétszer látogatott el az idén a jégverés Ménesre s amit a lég meghagyott, megölte a szőlőmoly. Örömnapokat jelentett régente a messzeföldön híres ménesi szüret, amely három hétig tartott, nagy mulatozások közepette. Most... talán három napig tart a szüret, mert a kegyetlen természet semmivé tette egy esztendő szorgalmas munkájának gyümölcsét...

Talán három napig tart a szüret...

Vannak szőlősgazdák Ménesen, akik egyáltalán nem szüretelnek az idén, mert a jégverés egy-két kosár szőlőt hagyott csak meg a tönkregyötört tőkéken. Messze elkerülik ezek az emberek szőlőjüket, látni sem akarják a nagy pusztulást...

És a szomorú szüret közepette mégis felszáll valami remény Ménes szőlőtulajdonosainak lelkében, mert most kijátás nyílik arra, hogy hosszú esztendőkre piacot biztosítsanak a messzeföldön híres ménesi boroknak. A napokban meglátogatta a ménesi állami pincészetet Lupanov bucaresti-i inspektor, aki a földművelésügyi minisztérium megbízásából érkezett.

Az inspektor közölte, hogy az állam Kolozsváron és Csernovitzban állami pincészeteket létesít és erre a célra Ménesről szerzi be a borokat. Évenként száz vagon bort köt le az állam Ménesen és környékén és már az idén szükséges lesz az első száz vagonra.

Lupanov inspektor közölte azt is, hogy Kolozsváron már készen áll az állami pince, csupán a

bor hiányzik, amit a közeljövőben rendelnek meg Ménesről, készpénzfizetés mellett. Ez nem kevesebbet jelent, minthogy Ménes és környékének nem lesz többé gondja borainak elhelyezésével, mert mindent átvesz az állam. A ménesi pincészet vezetője, Ioanovici György örömmel vette tudomásul a bejelentést, amely egy szebb jövő perspektíváját nyitja meg a sokatszenvedett hegyaljai községnek.

Utat talál a ménesi bor a világpiac felé

A körülményekhez képest Ménes különben is hasonlíthatatlanul jobb helyzetben van, mint a Hegyalja többi községe. Évek óta működik itt, állami támogatás mellett, a borértékesítő szövetkezet, amely egy millió lej forgótőkét kapott az államtól. Nemcsak Ménes, hanem a környékbeli gazdák is tagjai a szövetkezetnek, amely jelentős előnyöket biztosít számukra. Résztvevőket bocsátottak ki, darabonként ezer lejért. Minden megvásárolt részvény ellenében az állami pincészet tíz hektoliter bort vesz át értékesítés céljából, sőt az érték hatvan százalékát előlegelet is folyósít a gazdáknak. A vezetés teljesen a szövetkezeti tagok kezében van, ők végzik a szükséges munkákat, ők kezelik a borokat és módjukban áll figyelemmel kísérni, mi történik az általuk beszállított borokkal. A pincét szakavatott kézzel Ioanovici György vezeti, akinek működéséről a gazdák nagy elismeréssel emlékeznek meg. A ménesi szövetkezet az egyes városokban eladási szervezeteket létesített és ezáltal sikerült borainak tulnyomó részén tudni. Raktáron alig van bora az állami pincészetnek, mindent eladták, ami a mai viszonyok közepette jelentős eredménynek tekinthető. Az idén 6—7 és 8 lejt adnak előlegként a must literjéért a gazdáknak.

— Csak az a baj — mondotta Ioanovici — hogy nagyon kevés a termés. De egyet meg kell állapítani: az idén a megmaradt termés csodá-

latosan szép és a must olyan édes, hogy

Ménes idei bora nyugodtan felveheti a versenyt a híres tokaji borokkal.

Az utolsó literig mindent el fogunk adni, még pedig — miután a termés gyenge volt — meglehetősen magas árakon.

A vincellér-iskolában, amelyet az igazgató távollétében Porfirie Dachi tanár vezet, szorgalmasan folyik a munka. A híres ménesi vincellériskola képzett szőlősgazdákat ad a Hegyaljának és módot nyújt arra, hogy a tudomány fejlődésével lépést tarthassanak a szőlőművelés terén is. Husz növendék iratkozott be az ideai kurzusra, amely október elsején kezdődik és júniusig tart.

Büszkén emlegetik a ménesiek, hogy egész Arad-Hegyalja az ő községüknek köszönheti létezését. Innen indult utnak közel két évszázaddal ezelőtt a szőlőtermelés, az első szőlő Ménesen létesült. Híven megőrzik a történetét is. Mária Terézia uralkodása idején Grassalkovich herceg főispán az udvar egyik kegyeltje volt. Sokszor látogatta meg a császári udvar a herceget, aki elhatározta egyszer, hogy meglepetéssel kedveskedik főrangú vendégeinek. És 1749-ben beültette az első szőlőt. Kápolnát is létesített, amelynek oltárában ma is ott áll bevésve neve, majd felépíttette a pincét, amelynek fontos hivatása is volt. Itt rakták be a jobbagyok a rájuk kirétt tizedet.

— Bár most sem kellene többet fizetni adóba, mint a termés egytizedét — mondják sokszor sóhajtva a ménesiek.

Emlékezés egy pusztuló hercegi kápolnáról

Az idő kegyetlen rombolást végzett a kápolna épületében, ahol évtizedek hosszú során át tartottak Istentiszteletek a szőlőbirtokosoknak. Az egész megye előkelőségei itt igyekeztek maguknak szőlőt szerezni és híres történelmi nevek viselői látogatták a kápolnát. A háború óta nem javították ki az épületet, amelynek egy-egy része már omladozik. Mostanában elmaradtak az Istentiszteletek is... üresen, elhagyottan áll az ősi kápolna és ha a kegyeletes utókor hamarosan nem restauráltatja az épületet, nemsokára teljesen elpusztul Grassalkovich herceg egykori kápolnája, ahol egy hatalmas birodalom császárnője hallgatta a miséket...

Marosi Rudolf.

▼ Pesten és Bukaresten nagyon csatlódik, mert olcsóbbat és jobbat kap

RECORD

női és férfi divatszövetek gyári lerakatában
Str. Eminescu 15. (Deák Ferenc-u.)

Veszedelemesen megrepedezett az ujaradi vashíd

Meggyengült a hid szerkezete —
Mi történt a hid javítására elő-
irányzott 700.000 lejjel? Velcsov
Géza dr. interpellációja a városi interimárbizottság tanácsülésén

Nagyszabású átépítéseket vettek tervbe

Régi problémája Aradváros mindenkor vezetőségének az ujaradi vashíd, amely már évek óta a lassu romlás vigasztalan körtüneteit kezdi mutatni. Megállapítást nyert ugyanis, hogy a híd, amelyet egykor Arad városa építtetett és jelenleg is tulajdonát képezi, fejtűnő módon meglazult. A hidalap betonpillérete több helyen veszedelmesen megrepedezett, a vastraverzek összefogó csapjai és pántjai tulságos mértékben meg vannak lazulva és ami egyike a legveszedelmesebb bajoknak: a híd festése számtalan helyen lekopott és a felpattogzott helyeken a rozsdá kikezdte a vastraverzeket.

Sajnos, a hidvám évenkénti összege még azokban az időkben sem volt elégséges a szükséges javítási munkálatok fedezésére, amíg a Zsigmondháziak például nem kaptak hidvámkedvezményt Aradváros vezetőségétől. A közbejött árvíz azonban egészen új alapokra kényszerítette az ujaradi vashíd vámjóvedelmét, amely a jelen pillanatban távolról sem közelíti meg az eddigi évek bevételeit.

Aradváros interimár-bizottságának legutóbbi ülésén dr. Velcsov Géza bizottsági tag volt aradi alpolgármester tette szóvá újlá az ujaradi vashíd lassu, de biztos pusztulásának ügyét. Nagy szakértelemmel vázolta a bizottság tagjai előtt annak a lassu rozsdásodásnak gyakorlati jelentőségét, amely valószínűleg felőrli az egykor megbízható vastraverzeket és felvetette a kérdést, hogy milyen szándékai vannak Aradváros mérnöki hivata-

lának a híd rendbehozatalára nézve, hiszen tudomása szerint Aradváros előző vezetőségének egyike, erre a mulhatatlanul szükséges javításra már egyszer fel is vett egy nagyobb összeget a város költségvetésébe.

Muresan János városi főmérnök Botic Elek dr. interimár-bizottsági elnök felszólítására azonnal válaszolt az elhangzott interpellációra. Elkádat, hogy valóban Aradváros egykori vezetősége 700.000 lej költségösszeget irányított elő az ujaradi híd rendbehozatalára. A költségvetési előirányzatból a temesvári Comitetul Local de Reviziune, a fenti összeget, — arra való hivatkozással, hogy a kormány utasítása szerint, csak a legszükségesebb kiadásokra kell fedezeti összegetek felvenni, — egyszerűen törölte a város költségvetéséből.

Hosszas vita után a város interimár-bizottsága határozatilag kimondotta, hogy az ujaradi híd feltétlenül megvalósítandó javítási munkálatainak fedezésére egy nagyobb összeget a város jövő évi költségvetésébe fel fog venni, mert amint a muliban is Aradváros erkölcsi és anyagi közelessége volt a híd karbantartása, úgy ez elől a kötelezettség elől most, a nehé gazdasági viszonyok között sem vonhatja ki magát. Az előirányzott munkálatok során a városvezetőség azt is elhatározta, hogy megfelelő, modern és célirányos vánház-épületet fog a hídhez építtetni, egyben gondja lesz arra, hogy a híd környékét teljesen rendbehozzák.

Szőrmebundát

legolcsóbban és a legszebbet
a megbízhatóságáról közismert

BRUCK szűcsnél vegyen
Budapest, Vilmos császár-ut 54. sz.

A román válogatottat a mérkőzés előtt állítják össze

Holnap, vasárnap kerül sor a román és a lengyel reprezentatívok összeadására, amely mérkőzést hatalmas érdeklődés előz meg. A szokástól eltérőleg, a román válogatott együttessel a pályán állítják össze, de a jól informáltak máris biztosra veszik, hogy a válogatott együttes a következő összeállításban lép a porondra: Czinczer — Bürger, Albu — Moravetz, Steinbach, Lakatos — Glanczmann, Schwartz, Sepi, Bodola, Dobai. A legnagyobb meglepetést a Ripensianer Lakatos beállítása keltette. Ez az összeállítás, — amint jelleztük, — nem biztos, mert egyesek úgy tudják, hogy Czinczer helyére Lapusneanu kerül, míg a center posztjára Rónay áll be, akit egyébként már felrendeltek Bucurestibe.

Tennisverseny lesz ma az AKE-pályán

Vasárnap reggel 9 órai kezdettel az AKE-pályán teniszversenyt rendeznek, amely meghívásos jelleggel bír. A versenyen a legjobb temesvári versenyzők vesznek részt, így az AKE vendége lesz a kitűnő formában lévő dr. Fülöp Péter, aki Somogyi Kláival egy párt alkotva, a női páros bajnokságát nyerte meg. A kiváló temesvári hölgyversenyzőn kívül Ungár, Ludwig, Somló és Zaffka vesznek részt a versenyen, akikkel szemben a legjobb aradiak vesznek fel a küzdelmet. A nagy érdeklődést kiváló exhibition versenyre a belépés díjtan.

Magyarország győzött a lengyel-magyar atlétikai versenyben

Budapestről jelentik: Lengyel-magyar atlétikai mérkőzés 50:32. Részletes eredmények: 400 méteres gátfutás: Maszewszky 55.7, Kostrevszky 66.9, Kertész. — 1500 méter: Szabó 4 perc 06.0, Kuznicky 4 perc 14, Szilágyi. — Távugrás: Balogh 712, Fekete 701, Plavcik 677. — Sulydobás: Holja 15.25, Darányi 15.09, Csányi 14.59. — 400 méteres síkfutás: Zsitvay 50.2, Biniskovsky 50.4, Szalay 50.5. — Magasugrás: Bodosi 191, Késmárky 188, Plavcik 188. — 100 m. síkfutás: Raggambi 10:9, Gerő 11.1, Hillmann 11.2. — 110 méteres gátfutás: Kovács 1.56, Dobononsky 1.56, Lávór 1.57. — Diszkosz: Remezc 46.27, Donogán 45.77, Hella 42.83. — 300 méteres síkfutás: Szabó 1 perc 57.9, Matevsky 1 perc 58.8, Kuznicky 1 perc 59.4. — 5000 méteres síkfutás: Kusocinsky 15.02.4, Simon 15.35.6, Hartlik 15.40.4. — 4-szer 200 méteres staféta: Magyarország 1 perc 27.8, Lengyelország 1 perc 32.

O Aradi felső kereskedelmi iskola IV. osztálya—Lippai kereskedelmi iskola válogatott 2:0 (0:0). A jobb kvalitásu aradi futballcsapat, még az utazástól fáradtan is, könnyen győzött a lippaiak felett, akiket saját pályájukon vert meg.

Budapestre utazó olvasóink figyelmébe

Az ARADI KÖZLÖNY Budapestén a következő szállodákban és kávéházakban olvasható:
Carlton kávéházban, Petőfi-tér.
Kovács kávéházban, Oktogon.
Belvárosi kávéházban, IV. Eskü-ut 5.
Bristol szálloda halljában, IV. Maria Valéria-u, 4.
Merán szálloda halljában, Berlini-tér 7.

SPORT KÖZLÖNY

Az ATE a Soimi legyőzésével biztosítja a legnagyobb érdeklődés a Gloria- pályán kettős mérkőzése felé fordul — Az AAC-pályán a rendező egyesület a Transylvania-val veszi fel a küzdelmet — A Titanus Kürtösön

Élénk lesz a sport nagyüzeme ezen a vasárnapon, mert

az aradi kerületben 16 futballmérkőzésre kerül sor

ezek között több nagyfontosságú mérkőzés is lesz, így az I. osztályban hat csapat áll a küzdőtérre. A hat együttes három bajnoki mérkőzése közül messze kiemelkedik az ATE és a Soimi közötti bajnoki mérkőzés, amely összecsapásnak a tornászok együttese a favoritja és amennyiben az ATE ráver a Soimira, úgy bebiztosítja az őszi fordulóban elsőségét.

A Gloria-pálya kettős műsorának másik I. osztálybeli mérkőzése az Olimpia-PTT és a Tricolor között fog lefolyni. A meccs győztesének a papirformák figyelembevételével az Olimpia-PTT látszik. Az AAC-pályán a sárga-fehérek a Transylvaniával veszik fel a küzdelmet és ez a találkozó kiegyensúlyozott együttesek harca lesz, de a győzelemre egy fokkal nagyobb az esélye a rendező egyesületnek. A II. osztályban teljes fordulót bonyolítanak le, itt az élen levő Titanus kürtösi kirándulását kíséri közfigyelem. A vasárnapi mérkőzések biródelegálása:

I. osztályu bajnokság: Olimpia-PTT—Tricolor, bíró: Páhiy, ATE—Soimi, bíró: Polaretsky, Transylvania—AAC, bíró: Tomi.

II. osztályu bajnokság: Egyetértés—Juventus, bíró: Pfeiffer, Vulturul—RAC, bíró: Muntean, Victoria—Virfutea, bíró: Darázs. Ezt a mérkőzést Pécskán játsszák le. — Titanus—Frontiera bíró: Höhm. A meccs színhelye Kürtös.

Szövetségi díjmérkőzések a második csapatok részére: Gloria—Transylvania, bíró: Páhiy, AAC—AMTE, bíró: Ipsilante, AVMSE—Unirea, bíró: Fürbacher.

Husági bajnokság: Transylvania—AAC, bíró: Király, Egyetértés—Olimpia, bíró: Auer, Gloria—AMTE, bíró: Stoica, Tricolor—Titanus, bíró: Gábor, Unirea—Soimi, bíró: Adamovits, ATE—Juventus, bíró: Sendorf.

O Kitűnő jogoszláv futórekord. Jamniczky, a kiváló jogoszláv sprinter, két, tíz éve fennálló rekordot javított meg, 100 méteren 10.9 mp.-et, 200 méteren pedig 22.4 mp.-et futott.

O Az Universitatea megővta a NAC elleni bajnoki mérkőzést, Glanczmann jogosulatlan szereplése miatt. A szövetség az óvást, mint „alapilant” elutasította és a mérkőzést a NAC javára igazolta.

Auboin jelentése

a krízis mélypontjáról

Az állam bevételei.

Nagy feltűnést keltő adatokat közöl Roger Auboin francia szakértő jelentése az ezévi adó-behajtásokkal kapcsolatban. A jelentés egyes részleteit mai számunkban már közöltük, míg most a jelentésnek az adóbehajtásokra vonatkozó adatait ismertetjük. Az év első hét hónapjában az állam bevételei a múlt évekhez viszonyítva a következőképpen alakultak:

Vámok 1932-ben 1.024.527.331, míg 1931-ben 1.508.838.467. Deficit 484.311.136 lej. Szesz 1932-ben 404.126.442, míg 1931-ben 601.541.310. Deficit 197.414.868 lej. Fogyasztási illetékek 1932-ben 1.216.536.100, míg 1931-ben 1.257.732.202. Deficit 41.196.102 lej. Forgalmi adó 1932-ben 593 millió 242 ezer 106 lej, 1931-ben 803.684.525 lej. Deficit 210.442.419. Látványossági adó 1932-ben 28.566.152 lej, 1931-ben 43.376.546. Deficit 14.810.394 lej. Egyenes adók 1932-ben 2 milliárd 718.707.801 lej, 1931-ben 4 milliárd 309.291.165 lej. Deficit 1 milliárd 590.583.364 lej. Bejegyzési illeték 1932-ben 1.185.277.660 lej, 1931-ben 1 milliárd 756.927.892 lej. Deficit 571.650.232 lej. Összesen tehát a fenti tételeknél

ez év első hét hónapjában 3 milliárd 110 millió 408 ezer 485 lejjel volt kevesebb az állam bevétele, mint az előző év hasonló időszakában,

amelyről pedig azt mondták, hogy a krízis mélypontját jelentette és hogy most már — 1932-ben — felfelé kell haladnunk azon a görbén, amelyet a krízis rajzolt.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

A munkaügyi miniszter is részt vesz az aradi iparosság októberi kongresszusán

Az iparosság feltárja sérelmeit — Megalakulnak a Kézműveskamarák — Samoil, az iparosság vezére is lejön Aradra

Az aradi Ipartestület vezetősége nagy-szabású programot kidolgozásán fáradozik. Az Ipartestület ugyanis a Kisiparosok Szövetségével karöltve, október hónap második felére kongresszust készít elő, amelyen úgy Arad, mint a megye iparossága, illetve kisiparossága részt venne. A kongresszus célját az képezi, hogy Aradmegye iparosságának egyeteme feltárja az iparosság összes sérelmeit, felsorolja bajait és panaszait, egyben pedig megvitassa azokat a módosításokat, amelyek segítségével a jelenlegi helyzetből kielehetne kerülni. Napirendre fognak kerülni mindazok a *tulmérétezett ardek, amelyek az iparosságot sújtják*, valamint azok a lokális bajok is, amelyeket akár Arad, akár a megye bármely részének iparossága szenved.

A kongresszus egyik legjelentősebb pontja azonban a *Kézműves Kamarák felállításának kérdése* lesz, amelyet részletesen meg fognak vitatni. Ez a probléma már évek óta foglalkoztatja nemcsak az iparosságot, hanem a kormányköröket is és az ügyben eddig még végső döntés nem hangzott el. Abban az esetben, ha a Kézműves Kamarák terve valóra válna, akkor ez annyit jelentene, hogy az *Ipartestületek mint olyanok megszűnnének* és helyüket a Kézműves Kamarák foglalnék el, illetve a testületek kamarákká alakulnának át. Az egyes megyei ipartestületek így — autonómiájuk megsértése nélkül — az aradi Kézműves Kamara fiókjáiként szereplnének, mivel a központ Aradon lenne.

Az eddigi tervek szerint az aradmegyei iparosság kongresszusára D. R. Ioanitu miniszter is Aradra érkezik, aki egyben kifogja fejteni véleményét a kézműves kamarák megalakítására vonatkozólag is. Nem lehetetlen, hogy a miniszterrel együtt a kongresszusra eljön a romániai iparosság egyik vezetője, Samoil is, aki az ipar és kereskedelemügyi miniszteriumban, mint az iparokérdések szak-

referense működik. A kongresszus megszervezése most folyik és az iránt úgy Arad, mint a megye iparokörében már most általános érdeklődés nyilvánul meg.

= Ötven millió lejes vetőmag-kölcsön a gazdáknak. Bucarestből jelentik: A Banca Nationala központjában megbeszélést tartottak C. Anghelescu bankkormányzó, Ghelmegeanu földmívelésügyi államtitkár és Stoicescu, a Banca Nationala igazgatója, annak az ötven millió lejes kölcsönnek az ügyében, amelyet vetőmag céljaira, a Mezőgazdasági Kamarák részére kívánnak folyósítani. Ezt az összeget olyan feltételekkel akarják a kamaráknak eljuttatni, hogy azt a gazdák természetben fizessék vissza. A Banca Nationala vezetősége úgy határozott, hogy a közeljövőben végleges döntést hoz ebben az ügyben. A tanácskozás során megvitatták a warransok kibocsátásának kérdését is, mivel ily módon akarják a termést finanszírozni.

= Nagyvárád az aradi Victoriánál keres kölcsönt. Nagyvárádról jelentik: Dr. Egri nagyváradi polgármester legutóbbi bucuresti-i útja alkalmával eljár a kormányznál annak érdekében, hogy Nagyvárád harmincmillió kölcsönt vehessen fel. A polgármester a miniszteriumtól ígéretet kapott, hogy Nagyváráddal kivételt fognak tenni és a minisztertanács a kölcsön engedélyezését a hivatalos lapban meghirdeti. A kölcsönt illetőleg még a Postatakarék nem határozott és így a város más irányban is érdeklődik. Valószínűleg ez esetben az aradi Victoria-banktól veszik fel a kölcsönt. Az Aradi Közlöny munkatársa ma érdeklődött ez irányban a Viktoria-takaréknál, ahonnan azt a választ kapta, hogy Maiorencu vezérigazgató jelenleg Temesváron tartózkodik, a bank vezetőségének tagjai pedig hivatalosan nem bírnak tudomással a kölcsöntárgyalásokról.

MÁRAI SÁNDOR

cikksorozata

A SZEGÉNYSEG ISKOLÁJA

minden vasárnap

az

UJSÁG-BAN

= A kormány tegnap aláírta azt a rendeletet, amelynek értelmében mindazon váltók lejárátát, amelyeket eddig a konverziós törvény értelmében hosszabbították meg, újabb egy hónappal eltolták, vagyis ezek a váltók október 31-én esedékesek.

= Orosz konkurrenca. Bucaresti-i jelentések szerint a terménypiacot erősen befolyásolja az a körülmény, hogy Oroszország úgy roszban, mint zöldborsóban nagy konkurrenciát okoz nekünk a külföldi piacokon. A Szoviet eddig egyáltalán nem jelentkezett ezekkel az árucikkkel és most, amióta ajánlatokkal látta el erre vonatkozólag is az európai piacokat, a román roszot szinte számba sem veszik. Ennek következtében a rosz ára a belföldön vagonként ezer lejjel esett.

= A temesvári terménytőzsde árfolyamai. Október 1. Buza 70 kg. 540 lej, 72 kg. 590 lej, 73 kg. 565 lej. O-buza 575 lej, zab 200 lej, árpa 235 lej, tengeri 205 lej. — A budapesti terménytőzsde határidőpiacának záratijelentése: Buza októberre 12.76—12.78, márciusra 14.08—14.09, rosz októberre 8—8.20, márciusra 9.27—9.29, tengeri májusra 9.23—9.24 P.

= Aradi birtokcsere. Kozma Demeter és neje eladták a Rozer-düllöbéli 4 holdnyi szántót 30.000 lejjel Karabás Jozefinnak. — Halik György eladta Str. Matasarilor 4. sz. telkét 14.000 Adamcsok Gáspár és nejének. — Aradi Kereskedők Takaré- és Hitelintézete eladta a Rozer-düllöbön 176 n-öles telket 28.000 lejjel Fluera György és nejének. — Bánáti Bankgyűléslet r-t, eladta a Str. Gen. Coanda régi 49. sz. házat 160.000 lejjel Herlo Constantinnak. — Popovics Mihály eladta Str. S. Barlut 12. sz. 154 n-öles telkét 10.000 lejjel Popescu Aurel és nejének. — Tázló Mihály és neje eladták a Szurdukdüllöben 1. h. 969 n-öles szántót 15.000 lejjel Buyár Mihály és nejének. — Florescu Aurel eladta Óvár-téri 246 n-öles telkét 15.000 lejjel Vajdovits Mária és társának. — Özv. Vajda Vilmosné eladta Str. Nicu Fillpescu 23. sz. ház 1/4 jutalék. 75.000 lejjel Karácsony György és nejének. — Papp Anna eladta Str. Gela 5. sz. házat 40.000 lejjel Makó Sándorúnak. — Molnár Rozália eladott Szt. Páli-düllöben 1. h. 1050 n-öles szántót 14.000 lejjel Bakó Mihály és nejének. — Georgescu Dumitru eladta a Piata Mica 3. sz. 130 n-öles telkét 10.000 lejjel Dezsőfi Gyula és nejének. — Szatmári Mátyás és neje eladták a Zimándi-düllöbéli 164 n-öles telk. 20.000 lejjel Kicsi Miklós és nejének. — Kiss József eladta Óvár-téri telkét 40.000 lejjel Özv. Györgyován Józsefnének. — Badalik Gyuláné eladta Calea Saguna 137. sz. házat 150.000 lejjel Kiss András és nejének. — Kristof Savu és neje eladták Str. Sava Raicu régi 39. sz. házat 45.000 lejjel Kiszinger Ferenc és nejének. — Banca Ardeleana si Cassa de Economii S. A. R. Cluj eladta a régi Téglauca 2. sz. házat 300.000 lejjel Holzer Lászlónak.

Rádióna mäsor

- Romániai időszámítás. -

VASÁRNAP, OKTÓBER 2.

Bukarest, 13: Gr. 18: Rzkar. 19:10: Rzkar: 20:40: Gr. 21: Beethoven: Esz-dur négyes. 21:15: Jazz. z. Budapest I. 10: Hírek. 11: Református isten tisztelet. 12: Egyházi zene és szentbeszéd a várplébánia-templomból. 3: Columbia gramofonhgv. 4: Ünnepey az olimpiai játékokon résztvevett magyar kiküldöttek tiszteletére. Helyszini közvetítés a BSZKRT-pályáról. 4:45: Népiünnepey a Mecsekalján. Helyszini közvetítés Pécsröl. 5:30: Pertis Jenő és cigányzenekarának hangv. 6:30: Hangverseny. 7:45: Előadó-est. 8:40: Sporteredmények. 9: A bécsi rádióállomás mäsorának közvetítése. Utána sporteredmények, majd cigányzene. - Budapest II. 3:30-4: Gramofonhangv. - Bécs. 8:35: Ébresztö. 9: Gr.-hangv. 12:15: A szimfónikusok hgv.-e. 13:55: A szimfónikusok ször. z.-je. 16:50: Pausperli-zenekar. 18:50: Kamarazene. 21: Schumann Erzsébet dalestje. 21:40: Bécsi dalok, rádiógyveleg. 23:25: Táncczenekar. - Belgrád. 12: Harmonika. 13:55: Gr. 18: Népdalok. 21:50: Hangjáték. 22:20: Délszláv mük. 23:30: Öszi motívumok a zenében. 24: Táncczene. - Berlin. 16:30: Zenekari hgv. 17:30: A Hindenburg-nap. 18: Hangvers. 21: Zkari hgv. 21:45: Közv. Philadelphiából. Hoover elnök üzenete Hindenburgnak. - Heilsberg. 17: Ször. z. 19:10: Mandolin zkar. Majd táncczene Berlinből. - Milano. 20:05: Gr. 21:30: Opera E. Mascagni: Barátnö. Gr. Utána Ének- és zkari hgv. - Prága. 7:15: Zenés ébresztö. 8:30: Karlsbadi reggeli zkar. 9:30: Orgonaversený. 12: Kamara z. 20:20: A brnoi fil-harmónikusok hgv. - Svájci aleman adó. 17: Bécsi operett z. 19:20: Az albánok dalai és táncai. 22:40: Rzkar. - Varsó. 13:15: Szimf. hgv. 17:25: Gr. 18: Ször. z. 20: Könnyü és táncczene. 23:10: Táncczene.

HÉTFÖ, OKTÓBER 3.

Bukarest. 13: Gramofon. 18: Motzoi zenekar: Könnyü és román zene. 20:40: Gramofon. 21: Rádiózenekar. 21:45: Istratty Edgar basszista hangversenye. 22:05: Könnyü zene. - Budapest I. 10:15: Az Országos Postászenekar hangversenye. 13: Déli harangszö. 5: Asszonyok tanácsadója. 6: Jávai képek. 6:30: Polydor-Brunswick gramofonhangverseny. 7:45: Német nyelvoktatás. 8:15: A Weidinger szalonzenekar hangversenye. 9:30: Előadás a stüdióból. Majd: Rigó Jancsi és cigányzenekarának hangversenye az Emke kávéházból. Vargha Imre énekszámáival. - Bécs. 12:30: Náhlicek négyes. 13:40. Schützendorfi Leó gramofon lemez. 14:10. Szórakoztató gramofon. 17:20: Zajutánzás a zenében. 18: Geiger zenekar szórakoztató zenéje. 20:25: Opera az Állami Operából. 23:05: Schider zenekar. - Belgrád. 12: Gramofon. 13:05: Rádiózenekar. 20:40: Gr. 21: Opera a Nemzeti Színházból. Utána cigányzene. - Berlin. 16:40: Somogyi Gyula: A német-magyar kapcsolatok. 17:30: Dalok. 19:15: Szórakoztató zene. 21:30: Táncczene és szórakoztató zene. 1: Szimfónikus hangverseny. - Kassa. 12:30: Gramofon. 13:30: Rádiózenekar. 14:35: Gramofon. 15:30: Szalon ötös. 18: Hemerka zenekar. 19:20: Gramofon. 19:50: Falusi zene. 23:20-0:30: Gramofon. - Langenberg. 21: A düsseldorf kamarazene hangversenye. A daltól a harmonikáig címmel. 23:45-1: Szórakoztató zene Münchenből. - Milano. 20: Könnyü zene. 20:30: Gramofon. 21:30: Zenekari hangverseny. - Mor. Ostrava. 11: Katonazene. 12: Gramofon. 13:20: Rádiózenekar. 23:50-0:30: Gr. - Róma. 18:30: Zenekari és énekhangverseny. 21:45: Könnyü zene. - Svájci Aleman adó. 17: Szórakoztató zene gramofon. 21: Tarka est. 22:15: Rádiózenekar. 22:40: Szórakoztató zene. 23: Katonazene Londonból. - Varsó. 18: Szólísták hangversenye zong. és szoprán. 19: Táncczene. 21: Lehár: Éva c. operettje. 23:15: Táncczene.

FELHIVÁS!

A Paptamasi Lithynia-

forrás kezelösege elhatározta, hogy mindenki ismerje meg annak gyógyhatását, mely: epe, hólyag, vese gyomorégési bántalmakut megszünteti, olcsó árért, 8 lejért literes üvegekben üveg cserével hazaszállítva, hozza forgalomba, viszont eladónak árkedvezmény. - Fölérakat:

Kardos Miklós utadai Arad, Telefon 6-96. Str. Eminescu 16. és Timisoara, Telefon 21-24. Str. Bega Balsor 30.

KEDD, OKTÓBER 4.

Bukarest. 13: Gramofon. 18: Rádiózenekar. 20:40: Gramofon. 21: Mihail zongora és Ghuil hegedümmük-szek Schumann A-dur szonátáját játszó. 21:45: Krasniansky zongoramüvész. 22:15: Thaler csellómüvész. - Budapest I. 10:15: A Sternberg hangszergyár gramofonhangversenye. 13: Déli harangszö. 13:05: Orosz balalajka zenekar hangversenye. 4:30: Diák félóra. 5: Vályi Nagy Géza gyermekversei. 6: Szalonzenekari hangverseny. 7:15: Francia nyelvoktatás. 7:45: A Budaf Dalárda hangversenye. 8:30: Ifj. Sáray Elemér és cigányzenekarának hangversenye. 9:30: Régi ujságok apró hírei. Dr. Kun Andor előadása. 10:15: Az Operaház tagjaiból alakult zenekar hangversenye. A hangverseny után kb. 11:45: Jazz zenekar hangversenye. - Bécs. 12:30: Cerdá zenekar. 14:10: Gramofon. 16:20: Éji zenék. 17:50: Mayer-Aichshort zenekar szórakoztató zenéje. 20:40: Hummer zenekar. 23:10: Fabian jazz a Palmhof kávéházból. - Belgrád. 12: Rádiózenekar. 13:05: Gramofon. 17: Gramofon. 18: Rádiózenekar. 20:30: Gramofon. 21: Tomics operaénekes. 23:30: Cigányzene. - Heilsberg. 17: Zenei játékok gyermekeknek. 17:30: Szrakoztató zene. 20:30: Operettrészletek. - Kalundborg. 23. Ujabb magyar zene. Zádor Jenő: Változatok egy magyar népdal felett. Hubay: Az álarc, baletzene. - Kassa. 12:30: Gramofon. 13:30: Ruzicska szalonötös. 15:30: Rádiózenekar. - Milano. 18: Könnyü zene. 20:30: Gramofon. 21:30: Offenbach: Orpheus az alvilágban. - Róma. 18:30: Zenekari és énekhangverseny. 21:45: Római négyes hangverseny. - Svájci Aleman adó. 20. Chopin keringök. 21:10: A jazz 1918-1932-ig. 21:50: Szórakoztató zene. 22: Schützler-jelenet. - Varsó. 18: Operarészlet. 19: Táncczene. 21: Lengyel dalok. 21:50: Népszerü hangverseny. Szórakoztató zene. 23:15: Táncczene.

Budapestre utazó olvasóink figyelmébe!

Az „Aradi Közlöny“ Budapestben a következő ujságárusoknál kapható. A „Hungaria“ nagyszállóda ujságárusánál. A „Orlton“ szálloda ujságárusánál. A Keleti pályaudvar főosarnokában levő nagy ujságbörében.

Az új menetrend

Az Aradi Közlöny menetrend-táblázata

Aradra érkező vonatok:

Aradról induló vonatok:

Table with 4 columns: Destination, Type, Time, and Departure/Arrival. Lists routes from Piski, Bucaresti, Lökösháza, Nagyvárad, Gurahone, Piska, Pécska, Temesvár, Kurtics, Bucaresti, Otlaka, Zsombolya, Pécska, Brád, Kurtics, Temesvár, Piski, Nagyvárad, Kurtics, Pécska, Brád, Radna, Temesvár, Bucaresti, Pécska, Lökösháza, Nagyvárad, Kurtics, Temesvár, Pécska, Brád, Radna, Kurtics, Gurahone, Pécska, Temesvár, Piski, Bucaresti.

Életbelépett október 1-éröl 2-ikára virradó éjszaka

Advertisement for "OLLA" gum featuring an illustration of a woman and text: "Félvezetük Önt akkor, ha „OLLA“ helyett silány utánzatokat ajánlanak. Ne tegye kockára egészségét. Kérje Ön is kimondottan az évtizedek óta elismert és legjobb..."

NYILTÁN.

E rovat alatt közlöttékert nem vállalunk felelösséget.

Alulírott teljes elismerésemet fejezem ki Czernóczky Mihály cipésmester urnak, akl olcsó áron olyan kényelmes és jó kiállítású cipőt küldött nekem, hogy, bár 91 éves vagyok, még soha ilyen kitünö cipöm nem volt. Ezuton kérem, fogadja legöszintébb köszönetemet:

Ternay Ernö

Kötöttárak érkeztek!

Legujabb divatszínekben, modern fagonban! Egyéb öszi ujdonságok, harisnyák keztyük nagy választékban, olcsó árakon

Juliette

kötöttárak szaküzlete Arad, Neuman palota.

A szerkesztésért STAUBER ISTVÁN felel.

Apró hirdetések.

LAKÁS.

NÉGYSZOBAS modern uccai lakás földszinten, e. szobás, fürdőszobás, parkettás, tanycsilárokkal, novemberre kiadó, volt Batthyány-ucca 29. 3258

GARCONSZOBÁT, teljes különbeíráttal. szomszédos fürdőszobával keresek. Ajánlatok ármegjelöléssel „Diszkret” jellegre az Aradi Közlöny kiadójába.

UJONNAN festett uccai kétszoba. előszobás és udvari kétszobás lakás, valamint 1 kis szoba, azonnali kiadás. Str. Nicu Filipescu (Flórián-u. 35.

MODERN uccai háromszobás lakás kiadó. Bulevardul Carol 70. 3267

CSINOSAN butorozott tiszta szoba a város központjában 500 lejtért kiadó — Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 400

BELVAROS SZIVÉBEN különbeíráttal butorozott tiszta szoba, fürdőszoba és zongorahasználattal, esetleg ellátással, kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 3289

SZÉP nagy telefonos szoba, irodának, rendelőknek, kiadó. Szántay-palota, földlepcső, 1. emelet, ajtó 4., Str. Consistoriului 2. 3317

KÉTSZOBÁ, konyhás I-ső emeleti lakás a Szabadság-tér sarkánál kiadó. Cím az Aradi Közlöny fiókkiadójában, a Minorita templommal szemben.

EGY-KELT és háromszobás lakás kiadó. Bővebbet: az Aradi Közlöny fiókkiadójában, a Minorita templommal szemben.

KIADÓ a volt Szabadság-tér közvetlen közelében 2 szoba, előszoba, konyhából álló lakás. Bővebbet: az Aradi Közlöny fiókkiadójában, a Minorita templommal szemben. 800

KIADÓ 81 8 Erzsébet-körút 67. szám alatt négy és öt uccai szobából álló komplett uri lakás, november 1-re. Bővebbet Angele üzlet, volt Szabadság-tér és Forray-ucca sarok

Kiadó 3 szobás,
fürdőszobás modern lakás a Str. Ghiba Birta 40. sz. alatt és egy kétszobás fürdőszobás modern lakás a Str. Consistoriului 20. sz. alatt. Mindkettő november hó 1-re. 3348

Keresek

2-3 szobás modern lakást központhoz közel, vagy földszint v. 1. emeleti. Ajánlatokat az Aradi Közlöny fiókkiadójába kérek. 3330

K i a d ó
4 szobás uri lakás és 3 szobás, fürdőszobás lakás Str. Moise Nicoara (Petőfi-ucca) 9-11. 3294

Három uccai szobás,
fürdőszobás, üvegezett előszobás tűres lakás, kis kerttel, mellékhelyiséggel, november elsőre kiadó. Kétszobás uccai lakás, üvegezett előszobával, szép szalottával, vízvezetékkel. Egyszobás udvari lakás ugyanott kis konyhával kiadó. Str. Muciu Seavola 7. (v. Hajó-ucca). Érdeklődni ott a háziasszonynál. 3328

Nem lesz üres lakása,
ha a kiadó lakásról apróhirdetést tesz közzé az **Aradi Közlöny-ben.**

EGYSZOBAS, konyhás lakás főtérrel kiadó. Cím az Aradi Közlöny fiókkiadójában, a Minorita templommal szemben.

Magánház

4 szoba, parkettás összkomfortos lakás, kertés udvar, kiadó nov. 1-től, v. Ilona-ucca 2. szám. 3356

Kiadó

november 1-re 2 szoba, nagy zárt folyosóval, fürdőszoba, konyha és mellékhelyiségekkel álló lakás. 3357 Str. Ciorogariu (Véósey-u.) 17. sz. alatt.

VETELES ELADÁS.

HASZNALT, de jó állapotban levő vízvezeték kiöntő-kagyló, megvételre keresetlik. Cimeket az Aradi Közlöny kiadójába kérek.

REMEK angol zongora, uriszoba, ebédlő, borszivattyú felszereléssel, eladó. Arad. volt Purgly Lajosné-ucca 180. 3289

SZŐLŐZUZÓT jó állapotban levőt vesznek. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 3811

ELADO faragott állólámpa Calea Saguna 97. szám. 3246

VADASZ- és horgász-felszerelés, vadászvizsla, kerékpár, kétkerékű tolokocsi, karamán-tüggönyök, himzett japán paraván, prizmás látszó eladó. Str. Vicentiu Babes (v. Kiss Ernő-ucca) 18. szám. Délután kettőtől—négyig.

NŐI BUNDÁK és boák, hat személetes ezüst-évszékők, alpaca évszékők, antik szekrény, intarziás szekrények, comód, komplett jókai, értékes festmények, keleti perzsa szőnyegek, fo telok, sezlerek, vendéglői berndorf-i edények és porcellán csészék, tükörök. Álló villanylámpák, vitrinek, ékszerek, függő nyak, storeok, Schörlberl ág, háló, ebédlő, szalun uriszoba, konyha berendezések, fotelok, dísztárgyak, zongorák, hegedők, réz és vaságvák, bronz gitardok stb. eladók. **SALGÓNÉ** bizományi üzlete Str. Horia 1. (Széchenyi ucca). Neuman-palota. 1000

UJ ÜZLETBERENDEZÉS jutányos áron eladó. Megtekinthető: Bul. Reg. Maria 19., ház mesternél.

SÜRGŐSEN KERESSEK férfi és női bündákat kisebb-nagyobb keleti és helyben készített perzsa szőnyeget, velencei tükröt, ezüst évszékők és ezüst dísztárgyakat, márkás porcellánokat, ékszereket egész szobaberendezéseket, egyes bu torokat, arany fogorokat, egyári szőnyegeket, sezlont és sezlontérítőket, store függő nyakdísztárgyakat stb. **SALGÓNÉ** bizományi üzlet Str. Horia 1. (Széchenyi ucca). Neuman-palota. 1000

Használt vashordókat
minden mennyiségben venni kérem.
Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 3320

Őszi ruhákat és kabátokat legegyszerűbben fest, tisztít, valamint gallérokat legolósóbban fényez **KNAPP modernül berendezett vállalkozása**
v. Weitzer J.-u 11. — — v. Magyar-u. 10.

BUDAPESTEN
az új „NEMZETI SZALLODA”
a Hungaria Nagyszálló vezetője alatt megnyitott
Központi fekvés (József körút 4.) a Nemzeti színházzal szemben.
TELEFON: J. 320-30.
Minden modern kényelemmel berendezve.
Kitűnő étterem! Polgári árak! Draher sörcsarnok!
A vidéki térségek találkozó helye!

Akar jó és szép pap - **Haubenreich Mihály** 50 év óta fennálló műhelyéhez, Arad, v. Batthyány-és Széchenyi-u. sarok. Olcsó árak, lelkiismeretes munka!

Törvénytörések melletti villanegyedben
126 □-ös tűres ház hely, 45.000 Lejért eladó. — Megbízott Kiss Lajos „Uranul” ingatlanforgalmi irodája, városházával szemben, Bul. Reg. Ferdinand 1. szám, 1. emelet. 3352

Műlábk,
műkezek, valamint Orthopäd készülékek. ludaipbetétek, sérvkötők és kötszerek mérték szerint.

Tejnor Ferenc és Társa
cég, Arad, Ploaia Avram Ianou (Szabadság-tér) 21.

Paladics György
asztalos-mester készíti:
épület, butort
és berendezéseket feltűnő olcsó árban. Arad, Str. Ghiba Birta 16. v. Varjassy József-ucca)

Olcsó árak
mellett szép és jó **szőrmeszkűségeit Zimmermann Sándor**
szücsnél, v. Eötvös-u. 5., szerezheti be. Ugyanott szörmejavítások és alakítások olcsón eszközöltetnek. 2790

utások részére:
A: Ha Budapestre jön, szálljon meg a dunaparti elsőrangú **BRISTOL szállodában.**
B: mért olcsó áron nyújt mindent: szépszobát, kitűnő ellátást és szórakozást, hisz úgy a délutáni teánál, mint az esti vacsoránál tánc van.
C: Mindezt (szobát teljes kitűnő ellátással) — a szoba fekvésétől függőleg — már napi **12 pengőért** kaphatja

INGATLAN.
ELADÓ villanegyedben modern adómentes ház. Cím az Aradi Közlöny kiadójában.

HATSCHKE

Ingatlanforgalmi irodája
Str. Eminescu (v. Deák F.-u.) 2. 1. emelet. (Lakás ugyanott.)

Előnyös ingatlajánlatok:

1. Főtéren modern, kétemeletes, parkettás, fürdőszobás lakásokkal, üzlethelyiségekkel, jó hozam, 2.150.000
  2. Központhban emeletes, 12 bérleményű (2. 3. 4. szobás, fürdőszobás lakásokkal, üzlethelyiségekkel), 200.000 hozam, 1.400.000
  3. V. Deák F.-u. környékén 10 bérleményű feleresztben fürdőszobás lakásokkal, 1.050.000
  4. V. József főherceget mellékcucálában emeletes, modern, parkettás, fürdőszobás lakásokkal, 1.350.000
  5. Fehérkereszt szállodához közel magasiódszintes, 16 bérleményű vízvezeték, Shone, jó hozam, 625.000.
  6. Magyar-u. táján 11 lakásos részben parkettás, fürdőszobás, 120.000 hozam, 800.000.
  7. Vasut táján emeletes, iókarbanl, 10 lakás, üzlethelyiségek, 950.000.
  8. V. Boros Béni-tér közelében 1x3 szobás, parkettás, fürdőszobás, 1x2, 5x1 szobás 600.000.
  9. V. Erzsébet-köruton több, emeletes bérház 850.000-tól 2 és fél millióig.
  10. V. Batthyány-u. közelében 5 szobás, parkettás, fürdőszobás, esslingeni redőnyök, 400.000.
  11. V. Választó-u. táján üzletes sarok ház, mely jó megélhetést biztosít, 25 év óta fennálló fűszer- és borbélyüzlettel, 1-1 lakással, továbbá 1x1, 1x2 szobás lakással 220.000.
  12. V. Ferenc-térhez közel 2x2, 2x1 szobás, kerttel, 260.000
  13. V. Telek-ucca táján 2x2, 3x1 szobás, 1 üzlethelyiség, szoba-konyhás lakással, 520 öles telek, 400.000
  14. V. Magyar-ucca táján 1x2 szobás, előszobás, fürdőszobahelyiséggel, 1x3 szobás, zárt folyosóval, 140 öi telek, virágos udvar, 240.000.
  15. V. Választó-ucca táján szobakonyhás, gyümölcsös, szőlős nagy kert, 85.000
  16. Középső főútvonalon 2x1 szobás, nagy gyümölcsös, 90.000.
  17. V. Purgly Lajosné-uccában 1x1, 1x2 szobás, 270 öi telek, víz az uccában, 115.000.
  18. V. Thököly-tér közelében 1x3 szobás, fürdőszobás, 1x1 szobás műhelylyel, 160.000.
  19. Motorállomás táján adómentes új 3 szobás, elő- fürdőszobás, esslingeni redőnyök, 300.000.
  20. Külvárosban jó megélhetést biztosító üzletes ház, kércsmával, kuzinóval, 5 lakással, nagy gyümölcsös, 400 ezer.
  21. Ugyanott 5x1 szobás, 70.000.
- INGATLANKÖLCSONOKET ELŐNYÖS FELTÉTELEKKEL FOLYOSÍTATOK.

Automobilokat
legszébben, legtartósabban **Ducoval fényez**
Anton Szontágh
Autó-kárpitoemunkát is vállal.
Str. Ghiba Birta 42. (v. Kórház-ucca).

HIRDESSSEN
a 47 éve fennálló „Aradi Közlöny”-ben!

Kiváló minőségű ^{tölgy} és ^{bükk} müuton szárított **PARKETTA** előnyös árban: **Kornis Testvérek R.-T.-nál**
ARAD, Str. ALEXANDRI I. (v. Salac-u.) Telefon 501.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Az apró hirdetések díját szavak szerint számítjuk. Minden szó 4 lej. A legkisebb hirdetés ára 10 szóig 40 lej. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amely eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa. Az apróhirdetéseket előre kell fizetni.

Apróhirdetéseket este **10 óráig** vesznek fel az Aradi Közlöny kiadóhivatalai. - Telef.: 151

LEVELEZÉS.

GONDOZASBA vennék idős hölgyet vagy urat, kinek nyugdíja vagy kis ingatlana van. - Leveleket „Otthon” jellegre az Aradi Közlöny kiadóhivatalába. 3823

CSINOS, fiatal leány állandó ismeretséget keresem, akit gazdagon támogatnék. Levele: „Első lépés discretio” jellegre az Aradi Közlöny kiadóhivatalába. 3850

HÁROM PIROS SZEGFÜKÉRI „Meroantit” a már jelzett órában és helyen a trafik oldalon. Hétfőn várom!

HAZASSÁG.

KOZÁRPIKOLAT végzett, kimondottan intelligens, 26 éves zsidó vallású iparos, festő, aki önállósítani szeretné magát, feleségül venne olyan fiatal zsidó urileányt, akinek némi készpénzhozománya van. Csakis fényképpel ellátott leveleket diskrecció mellett megválaszolok. „Boldogok leszünk” jellegével az „Erdélyi Napló” kiadóhivatalához Déva címszám: 8301

ALKALMAZÁS.

FEHÉRNEMŰVARRAST olcsón vállalkoz. Hazhoz is megyek. Cím: v. Darányi-ucca 12-14. 3224

JÓL BEVEZETETT tgy. nőt foadadására fix és jutalékkal keresek. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

MEGBIZHATÓ, gyermektelen, fiatal házaspár, magánháza házmesternek kerestetik, az asszony egyszersmind szobaleányi teendők elvégzésére. Ugyanott két fiúská mellé délutánra románul, németül tudó intelligens kisasszony kerestetik. Cím: v. Telek-ucca 1.

Figyelem!

Elsőrendű román bankház, értékpapír részlet eladásra agilis 3815 helyi képviselőket keres. Szakemberek és biztosítási aqvizitőrök előnyben részesülnek. Ajánlatok „Fixum és magas provizió” jellege alatt az Aradi Közlöny kiadóhivatalába kéretnek.

MEGBIZHATÓ főző mindenest keres 15-re Neumann, Str. Closca, Szt.-László-u. 12., I., 7. 3355

Elsőrangú szövőmester

(román állampolgár) egy regáti nagy gyapotszövőgyár részére kerestetik. Személyes jelentkezések: Weisz & Féner-cégnél v. József főherceg ut 22. szám. 3314

OKTATÁS.

Asszonyok, leányok részére

gyorsan és pontosan elsajátítható varró- és szabászati tanfolyamot kezdek. A legújabb párisi divat szerint tanítok. Olcsó árban. Probst-szalón, Str. Coasistorului 40., I. em. 8146

ÜZLETEK.

30 éve fennálló fűszer- és fa-üzlet

2 szoba és fürdőszobás lakással, azonnalra kiadó. Érdeklődni:

Stern Lipót háztulajdonosnál, Str. Matei Corvin 1. (v. Hunyadi-ucca).

Figyelem! PIROSKY szalonban újítás! Minden nap

Ondóllás 10 lej | Haimosás 10 lej
Hajvágás 10 lej | Manikür 10 lej
Vizondóllás 20 lej.

Uraknak olcsó kiszolgálás.

RÁDIO. Str. Corvin 2. (Hunyadi-u.)

ÜZLETHELYISÉG a v. Szabadság-tér sarkánál, azonnalra kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

Vidéken, piactéren

évtizedes

jóforgalmu vegyeskereskedés nem nagy tőkével, más vállalkozás miatt átadó. Cím a kiadóban. 3312

Kiadó

gyárnak, üzemnek vagy raktárnak egy 30 mtr. hosszú, 10 mtr. széles, világos, egyemeletes épület, amely következőkből áll: Földszinten 3 terem és 1 iroda kis folyosó, külön egy kazánház és szárító-épület.

Eme eten egész hosszon egy termes világos helyiség, villany-üzemelő, gáz, víz és Soinc-esatornával ellátva és külön udvarral körítve, október hóra. Str. G. Alexandrescu (volt Bercsenyi Miklós-ucca 23. 3274

Készpénzért

megvesszük butorait, ezüstjárt, antik tárgyat, szőnyeget, varrógépeket stb. stb. Eladó olcsón Lengyel-féle teli háló, konyhaberendezés. Singer varrógép, festmények stb. stb. COMISIO bizományi tizlet Bulev. Reg. Maria 9. - A velük összekötötásban álló temesvári zálog 24 százalék mellett folyósít kölcsönöket arany és ezüst tárgyakra, ékszerekre, valódi szőnyegekre, írógépekre, stb. úgy, hogy ilyen tárgyaknak a zálogházba való eljuttatására megbízásokat ismételtén elfogadunk.

FILLÉRES GYORS

ARAD — BUDAPEST — ARAD

Aradi Közlöny — Dimineata — Az Est-lapok rendezésében

475.-leji oda-vissza utazás vas-
uti és vizumköltséggel

Budapest—BÉCS—Budapest

30 Pengő osztrák és visszatérő magyar vizummal együtt.

Indulás október 12-én,

egyéni és kollektív utlevéllel.

Jelentkezéseket elfogadnak és minden felvilágosítást megadnak az Aradi Közlöny kiadóhivatalai és Künstler Utazási Iroda,

vasárnap délelőtt is 8-12 óráig